

100 let
rybářského spolku
ve Staňkově

100 let
rybářského spolku
ve Staňkově

Věra Steinbachová

Staňkov, 2013

Založení spolku a jeho činnost do konce 2. světové války

Děkuji členům Českého rybářského svazu, místní organizace Staňkov za cenné rady a spolupráci při sestavování publikace, jmenovitě Václavu Velenovskému, předsedovi spolku, Otovi Hrdinovi, Milanu Brožovskému a Karlu Hanzlíkovi.

Autorka

Staňkovský spolek rybářů oslavil v roce 2012 sto let od svého ustavení. Toto významné výročí je dobrou příležitostí zamyslet se nad uplynulými lety, zhodnotit vykonanou práci, připomenout běžný život členů a zavzpomínat na výjimečné i všední události.

Na začátek si připomeňme, jak významné postavení měl rybolov ve společnosti už v dávné minulosti. Archeologické nálezy rybářských potřeb svědčí o tom, že vedle lovu patřil k nejstarším způsobům obživy člověka. Ve zdejší oblasti, kopcovité lesnaté krajině bez významnějšího vodního toku, byly ryby pravděpodobně pouze doplňkem stravy našich předků.

Vnitrozemská poloha naší země bez přístupu k mořskému rybolovu byla jednou z hlavních příčin ojedinělého jevu v evropském rybářství, a to zakládání rybníků. O rybničním hospodaření v českých zemích pocházejí písemné zprávy už z 11. a 12. století. Od samého počátku sloužily rybníky k chovu kapra, který byl důležitým postním jídlem. České rybníkářství dosahovalo co do počtu rybníků a produkce kaprů v Evropě první místo. Významné byly rybníky budované v jižních Čechách na Třeboňsku a Českobudějovicku, ale také na Pardubicku.

Vraťme se k naší oblasti. V minulosti se podél řeky rozkládaly dvě obce – na pravém břehu Radbuzy Ves Staňkov, na levém břehu Město Staňkov.

Stručně z historie Staňkova

O Staňkovu, který se rozkládá v širokém údolí vytvořeném řekou Radbuzou, se nachází první písemná zmínka v roce 1233. V tomto roce byla vydána listina, na níž je mezi svědky uveden Witlo de Stancovic, majitel hrádku Lacembok. Název se vztahuje ke Staňkovu vsi, protože zmíněný Witlo prodává ves Staňkov i s farním kostelem a vsí Krchleby premonstrátskému klášteru v Chotěšově. Tomuto klášteru patřilo původně i městečko Staňkov, které je poprvé zmíněno v roce 1367. Změna majitelů nastala až v období husitských válek, kdy bylo městečko zastaveno majiteli panství Horšovský Týn Zdeňkovi z Dršťky. V polovině 16. století byla i ves Staňkov přikoupena k horšovskotýnskému panství. Poslední změna majitelů nastala po bitvě na Bílé hoře (1620), kdy připadlo městečko zpátky chotěšovskému klášteru. Ves a městečko se v dalších letech vyvíjelo poněkud rozdílně. Zatímco v městečku převažovali řemeslníci a obchodníci, měla ves spíše zemědělský charakter. V roce 1848, který přinesl významné změny v celé společnosti zrušením poddanství, žilo v obou staňkovských obcích 1 483 obyvatel. Byly součástí nově vytvořeného politického okresu Horšovský Týn a byly řízeny svým obecním zastupitelstvem. Byla to také doba politického uvolnění s příznivými podmínkami pro spolkový život.

Ve druhé polovině 19. století pronikal do Staňkova průmysl, hornictví, těžba zinkové a olovené rudy. Nejvýznamnější podnik v katastru obce Staňkov ves vznikl v letech 1867–1869, a to skelné hutě a továrna na lité a zrcadlové sklo. Podnik založený Josefem Zieglerem zaměstnával v dobách největšího rozmachu až 180 dělníků. V pozdějších letech přibyl pivovar a cihelny. Koncem 19. století se poprvé objevily snahy o sloučení vsi a městečka v jednu obec. Po zdlouhavých jednáních se to podařilo až v roce 1938. V roce 1960 získal Staňkov status města. V roce 2012 žilo ve Staňkově a jeho částech Krchleby, Ohučov a Vránov 3 243 obyvatel.

Oběma vrchnostem, chotěšovskému klášteru i panství Horšovský Týn, náležely s pozemky i vodní toky, a tím také právo rybolovu. Na obou panstvích byly podle soupisu vrchnostenského majetku pořízeného v 18. století také rybníky, ve Staňkově ale tehdy nebyl žádný. Početnější byly rybníky na Horšovskotýnsku, méně v Chotěšovském panství. V Horšovském Týně byla vybudována celá soustava vrchnostenských rybníků pro dvoustupňový chov kaprů: rybník Pfaffenberg, Podhájský, Pěšínský, Čekalvody, Výrovský horní a dolní a pod Lazskou horou. Velikost rybníků se udávala v množství ryb v kopách. Násadní rybníky byly určeny pro 805 kop ryb, výtažní pro 461 a půl kopy. V Horšovském Týně pak byl ještě menší obecní násadní rybník pro 26 kop ryb a výtažní pro 11 kop ryb. Další rybníky byly v Hostouni (násadní 130 kop, výtažní 146 kop). Malý násadní rybník pro půl kopy ryb náležející církevní vrchnosti se uvádí v Semněvicích. Chotěšovská vrchnost hospodařila na rybnících v Chotěšově (násadní pro 693 kop

ryb a výtažní pro 250 kop ryb). U dobřanského rybníka není v soupisu udána velikost.

Staňkovští využívali k rybolovu pouze vodní toky. Obě obce dělila, jak už bylo uvedeno, řeka Radbuza. Je to nejvýznamnější a také největší tok v naší oblasti. Pramení v Českém lese pod Lysou horou (869 m) nedaleko Bělé nad Radbuzou, která leží na jejím toku. Z větších lokalit protéká obcemi Štítary, Tasnovice, Srby, Horšovský Týn, Semošice, Křenovy, Vránov. Dále pokračuje Staňkovem přes Ohučov, Holýšov až k Plzni, kde se vlévá do Berounky. Celková délka toku Radbuzy je 112 km.

Radbuza má 27 přítoků, ve Staňkově se do ní vlévá jeden z největších, říčka Zubřina. Do Radbuzy ústí také potok Laškov.

Podle popisu Radbuzy v publikaci *Radbusa und ihre Nebenläufer* (Radbuza a její přítoky) vydané v roce 1903 žilo na začátku 20. století ve vodách Radbuzy od pramenů až do Staňkova devět čeledí ryb: I. kaprovití – cejn velký, hrouzek obecný, jesen zlatý, kapr obecný

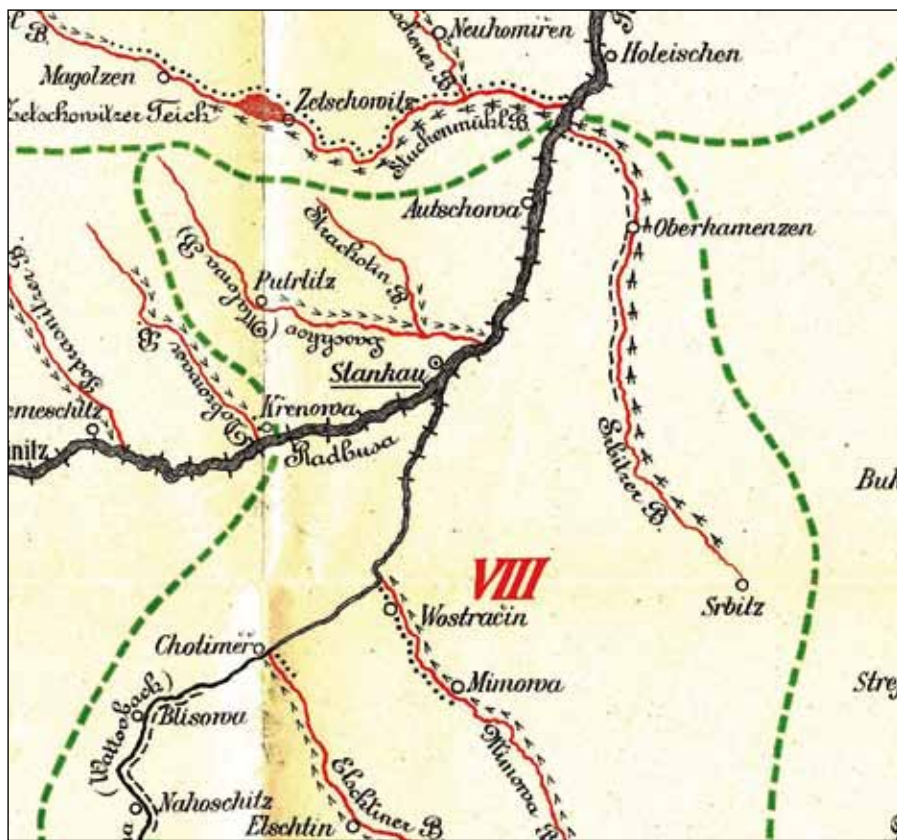
Řeka Radbuza ve Staňkově.

(hladký i šupináč), lín, ouklej obecná, parma, perlín, plotice, proudník, střevle, tloušť; II. lososovití – pstruh obecný, pstruh duhový; III. mihulovití – mihule říční a potoční; IV. mřenkovití – mřenka; V. okounovití – candát, ježdík, okoun; VI. štikovití – štika; VII. treskovití – mník; VIII. úhořovití – úhoř; IX. vrankovití – vranka.

Podle popisu ze 40. let 20. století (Staňkovsko, uspořádal Bohuslav Kümpel Staňkovský, 1942, kapitola Rybolov, str. 45–46) je řeka až na výjimky „poměrně hluboká a její vysoké, kořeny propletené břehy, vroubené olší a vrbou skýtají úkryt a příhodné podmínky četným druhům ryb“.

Původně nebyl rybolov nijak řízený a ryby údajně chytal kdokoliv a jakýmkoliv způsobem. Právo rybolovu ale patřilo držitelům panství obou staňkovských obcí – Trauttmansdorffům v Horšovském Týně a Thurn Taxisům, kteří získali původně klášterní panství Chotěšov. Na základě dohody chotěšovského panství s finanční prokuratou byla tato skutečnost zaznamenána v roce 1890 v Zemských deskách a obdobné to s největší pravděpodobností bylo i s horšovskotýnskými Trauttmansdorffy. V praxi to pak vypadalo tak, že právo rybolovu získalo za nepatrný poplatek několik jedinců, a ti pak vydávali lístky a povolenky. O nasazování ryb a jejich chov se nikdo nestaral.

V té době už však existoval rybářský zákon jako soubor norem upravujících výkon rybářství. Byl vydán v dubnu 1885 a obecně se nazývá rámcový říšský zákon o rybářství. Tento zákon odlišoval již rybníkářství od rybářství v tocích a jiných vodojemech. Jednotlivé toky dělil na rybářské revíry, úseky, které představovaly „takovou nepřetržitou vodní dráhu, která vůbec umožňuje trvalý chov ryb, jakosti vody přiměřený, a řádné hospodaření“. Podle již zmíněného popisu Radbuzy z roku 1903 byly Radbuza a další vodní toky, především její přítoky, rozděleny na 12 revírů (Rybník, Bělá nad Radbuzou, Hostouň, Horšovský Týn, Poběžovice, Folmava, Domažlice, Staňkov, Hradec–Stod, Merklín, Dobřany, Plzeň), přičemž Staňkov byl označen jako revír VIII. Snahou zákonodárců bylo, aby tyto revíry představovaly přirozené

Farben- und Zeichenerklärung:

	= Forellenregion.
	= Grundelregion.
	= Invasion des Kleinhechts in der Forellen- und Grundelregion.
	= Rein-Hechtregion.
	= Gemischt-Hechtregion (-Barbenregion).
	= Forellenbrutanstellen.
	= Krebsbäche erster und zweiter Ordnung.
	= Devastierte Krebsbäche (Pest etc.).
	= Reviergrenzen.
	= Landesgrenze.
	= Bifurcation.
	= Verunreinigung durch industrielle Abwässer.
	= Für Forelleneinsatz geeignete Läufe.

Mapa VIII. revíru Radbuzy z roku 1903 s popisem.

hospodářské a organizační celky, které měly svého vlastníka. Mohli to být jednotlivci nebo několik osob, případně i obce. Tyto subjekty mohly také výkon rybářského práva na časově omezenou dobu propachtovat za úměrnou finanční náhradu. Tak byly položeny základy pro vznik rybářských spolků. Ustanovení zákona platila s nezbytnými dodatky a obměnami až do roku 1952.

O uplatňování zmíněného zákona svědčí také přípis Okresního úřadu v Horšovském Týně ze dne 25. 5. 1916 staňkovskému obecnímu úřadu „Uveřejnění nejdůležitějších předpisů rybářských“, aby nejdéle do 31. května 1916 zveřejnil obvyklým způsobem příslušné paragrafy za účelem zvelebení rybářství ve vnitrozemských vodách. Zároveň upozornil na prodloužení všeobecného zákazu lovu raků do 30. června 1917. Podepsaný okresní hejtman zdůrazňuje naléhavost nařízených opatření: „Pakli by pan starosta podepsané vyhlášení neučinil, musilo by pořádkovou pokutou v obnosu nejméně 20 korun vynuceno býti.“

Způsob, jakým se v Radbuze lovil ryby, a stále zřejmější potřeba promyšlené péče o vodní toky a racionální chov ryb vedla i ve Staňkově milovníky přírody k myšlence založit rybářský spolek. Ve Staňkově městysi i vsi existovala už řada korporací občanů, které sdružovaly společné zájmy a snaha o veřejný prospěch. Už koncem 19. století bylo registrováno na deset spolků: Občanská beseda (1869), učitelský spolek Budeč (1872), spolek vysloužilých vojinů (1887), hasiči (1880 v městěčku a 1899 ve vsi), místní odbor Národní jednoty pošumavské (1884), Všeobecně dělnický vzdělávací a podpůrný spolek (1894), Sokol (1895), ochotnický divadelní spolek Šumavan (1898), včelaři (1897).

Založení spolku

První pokus o ustavení rybářského spolku, který by získal právo rybolovu, dozíral na zákonitě chytání ryb, obstarával násady a také by zamezil stále většímu znečišťování vodních toků, skončil nezdarem. K založení spolku byl ustaven přípravný výbor, byla svolána schůze,

na které měl pozvaný zemědělský expert poučit přítomné o rybolovu. Pro naprostý nezájem se schůze nesešla a spolek tedy ustaven nebyl. Další, tentokrát úspěšný pokus, byl proveden na podzim v roce 1912. Petr Vacík ze Staňkova znovu pozval znalce ze Zemědělské rady v Praze, ten prošel a prostudoval si příslušný terén a udělil pokyny pro chov a lov ryb. Kladně se také vyjádřil k záměru zřídit rybářský spolek.

K počátkům spolku se bohužel nedochovaly žádné písemnosti, ze starší literatury se však dovídáme, že Petr Vacík, mistr zednický, zařídil potřebné náležitosti ke vzniku spolku a ještě v roce 1912 byla svolána ustavující schůze, na níž spolek s názvem Rybářský spolek pro Staňkov a okolí byl založen. Předsedou nového osmičlenného spolku (někdy se udává 13 členů) byl zvolen staňkovský praktický lékař MUDr. Jiří Jírovec, který stál v čele spolku až do svého odchodu na odpočinek. Oficiální dokument, který existenci spolku v roce 1912 potvrzuje, je přípis Okresního hejtmanství v Horšovském Týně Obecnímu úřadu Staňkova městyse datovaný 26. 3. 1913 ve věci spolkových výkazů: „Roku 1912 byly schváleny c. k. místodržitelstvím stanovy následně uvedených spolků a sice:

- Spolek rybářský pro Staňkov a okolí (starosta p. dr. Jírovec)
- Dělnická tělovýchovná jednota (starosta Josef Šobr v Staňkově č. 122)“.

Starostové spolků měli dodat spolkové výkazy se jménem spolku, jeho sídlem, počtem členů (čestných, řádných a mimořádných), počtem filiálék, zda udržují knihovnu a pořádají lidové, hudební a podobné přednášky. Odpověď s požadovaným výkazem ani další písemnosti se přes pátrání v příslušných archivních fondech ve Státním okresním archivu Domažlice i v pražském Národním archivu nedochovala, musíme se tedy o počáteční činnosti rybářského spolku spokojit pouze s údaji pamětníků publikovaných v týdeníku Staňkovsko a v již uvedeném sborníku Staňkovsko.

Přestože spolek neměl žádné právo rybolovu, začal již v roce 1913 s praktickou činností. Od zemědělské rady získal úhoří násadu (mon-

té), z níž 5 000 kusů vysadil na řeku a stejné množství násady opatřil pro rybářské spolky v Domažlicích, Horšovském Týně a Holýšově. Do řeky nasadil také 300 kusů pstruhových okounů. Neúspěšné snahy získat rybolovné právo od tehdejších nájemců, staňkovských občanů J. Pavlíka, Riedla, Lochnera a Nedvěda vedly k jinému provizornímu řešení. Rybářský spolek se 2. května 1914 obrátil na zastupitelstvo Městyse Staňkova s žádostí o pronájem rybolovu v potoce Laškově. Zdůvodnění žádosti bylo následující: „Rybářský spolek pro Staňkov a okolí činí pokusné osazení ryb a raků v místních a okolních vodách ... musí být pod dozorem a vedením“. Vzhledem k výlohám nabídl spolek za pronájem 1 korunu ročně.

Do rozvíjejících se aktivit spolku zasáhla 1. světová válka, která spolkovou činnost utlumila. Navíc nedostatek potravin způsobil drancování řeky chytáním ryb všemi dovolenými i nedovolenými způsoby.

Po stabilizaci poměrů se rybářský spolek sešel znovu až v roce 1921. Činnosti spolku prospělo, že mu dosavadní podnájemci předali práva rybolovu. Snaha o získání souvislého povodí k obhospodařování si vyžádala ještě mnoho energie. Purkmistrovský úřad Městyse Staňkov intervenoval prostřednictvím Ústředního výboru Národní jednoty Pošumavské v Praze u Státního pozemkového úřadu v Praze o získání práva rybolovu Chotěšovského panství. O tomto právu mělo být jednáno při rozdělování velkostatku v definitivním přidělovém řízení a Městys Staňkov měl být nejvážnějším uchazečem.

Rozdrobenost a nejednotnost rybářského práva nebyla jen bolestí staňkovského rybářského spolku. Takový byl stav v celé Československé republice a výsledkem byl neutěšený stav českého říčního rybářství. Ozývaly se hlasy o nutnosti vypracování a přijetí nového rybářského zákona, který by tyto problémy řešil. Na popud Ministerstva zemědělství vznikla celostátní rybářská organizace nazvaná Unie rybářských spolků a družstev v Československé republice. Unie od své ustavující schůze 1. dubna 1923 vyvíjela snahy o novou legislativu pro rybářství. V roce 1924 v rámci rybářské expozice na Hospodářské výstavě

v Praze uspořádala sjezd rybářských spolků v Čechách a na Moravě a jeho hlavní náplní bylo jednání o přípravě nového rybářského zákona. Z jednání sjezdu vzešlo prohlášení, které Unie zaslala všem rybářským spolkům a to se dochovalo i v korespondenci staňkovského spolku. Věta „Ani rybářské spolky a družstva, která zaručují řádné hospodaření, nemohou se uplatnit na revírech prostě proto, že je nemají“ přesně vystihuje nejtěživější problém rybářů ve Staňkově. V sedmi bodech pak je v svolání shrnuto, co by měl obsahovat nový rybářský zákon. Ve čtvrtém bodě je zdůrazněn požadavek, aby nájemní revíry byly ofertním řízením pronajímány dobrým hospodářům, v první řadě rybářským spolkům a rybářským společnostem.

Rybolov na Radbuze a pronájem prvního rybníka

O získání práva rybolovu usiloval Městys Staňkov. V roce 1924 se přihlásil o přiděl „Právo rybolovu“ v řece Radbuze v katastru své obce a argumentoval tím, že v minulosti bývalo právem obce a není známo, kdy se dostalo do majetku Thurn Taxisů. Přiděl by měl sloužit k rozšíření práv bývalých k posílení obecních financí a hospodářství. Situace se ještě zkomplikovala v následujícím roce, když od chotěšovského panství získalo právo rybolovu město Plzeň. 24. srpna 1925 požádala obecní rada Městyse Staňkov městskou radu v Plzni respektive správní komisi o odprodej rybolovného práva v řece Radbuze na staňkovském katastru. V žádosti podotýká, že „přenecháním rybolovu obci naší by značně rybní hospodářství se zvelebilo a obec by všemožně hleděla racionálně pěstovati chov ryb a míti stálý dozor nad tímto v mezích zákonů a předpisů“.

Prvním dílčím úspěchem vlekých jednání bylo podepsání první smlouvy o pronájmu rybolovu 27. 12. 1926 s Lesním a důchodenským úřadem v Chotěšově se stanovením ročního nájemného 700 Kč:

Trať č. 1 povodí Radbuzy od hranic panství Horšovský Týn až k „Brunnenwiese“ u Ohučova za 250 Kč;

Trať č. 2 – a) říční parcely 963, 964 a 967 (mlýnský náhon v Ohučově a jeho odtok),

b) říční parcely 962 (Ohučov), 300 a 301 (Dolní Kamenice) a 975 (Kvíčovice) za 200 Kč;

Trať č. 3 od jezu Wenigova mlýna až k panské louce v Holýšově (čísla parcel 303 a 304) za 250 Kč.

V roce 1927 získal spolek do pronájmu na 10 let rybník v Puclících. A konečně s panstvím Horšovský Týn rybářský spolek v roce 1931 uzavřel trhovou smlouvu o zakoupení práva rybolovu na věčné časy: získali rybolovné právo na Radbuze od katastrálních hranic obce Semošice až k panskému dvoru ve Vsi Staňkově, Zubřinu a Srbický potok. Získali tak velkou část povodí Radbuzy, ale stále zůstávaly části řeky v držení chotěšovského panství. To se snažilo prodat rybolov sahající od Staňkova až k Plzni najednou, a to Prvnímu rybářskému spolku v Plzni. Nakonec se s plzeňským spolkem staňkovští rybáři dohodli a koupili od něj levý břeh Radbuzy v Křenovech nad jezem a oba břehy Radbuzy od jezu u Bílého mlýna až k jezu v Ohučově. Rybářský spolek pro Staňkov a okolí a První rybářský spolek v Plzni byly tehdy asi jedinými spolky v západních Čechách, které vlastnily na věčné časy právo rybolovu.

Hospodářská činnost

Vedle těchto vyčerpávajících jednání o zajištění základních potřeb pro provozování rybářství se pozvolna rozvíjela i hospodářská činnost spolku. Systematické statistiky z této doby se nezpracovávaly, ale z dochovaných zpráv se dovídáme, že po obnovení činnosti členové spolku v letech 1923 až 1927 nasadili 500 pstruhových okounů, 6 100 kaprů vážících 60 – 400 gramů, 1 500 úhořího monté, 35 kg štičí ná-sady, 10 000 candátích jiker (celkem přes 3 500 Kč). V dalším roce 1928 získali subvenčně 30 000 candátích jiker, zakoupili 5 000 kusů úhořího monté a z vlastního chovu nasadili 650 kusů kapřího plůdku a 235 kusů bílých ryb. 15. října 1928 informuje spolek Purkmistrov-

ský úřad ve Staňkově, že hodlá postavit u potoka Laškova na pozemku pronajatém od pana Vacíka dvě dřevěné sádky o rozměrech 10x2 metry, „aby v nich mohl přechovávat ryby, zejména násadu v zimním období... do sádek je třeba odvést rourou část vody z Laškova tak, aby voda protékala a vracela se do Laškova“. Hned první zimu v roce 1928 se v mrazech podařilo zachránit 1 200 kusů kapří násady o váze 250 až 500 gramů. V roce 1931 zažádali staňkovští rybáři o státní podporu a získali od Ministerstva zemědělství 1 550 Kč (celkový náklad na vybudování sádek byl 7 761 Kč).

Tehdy získali také do nájmu dva rybníky v okolí a staré řečiště, tzv. Loužek (slepé rameno Radbuzy), které bylo prohlášeno za trdliště a od 1. dubna do 30. června tu platil zákaz rybolovu. Z vlastního chovu nasadili v roce 1929 staňkovští rybáři 2 360 okounků a 560 kusů bílých ryb. Větší aktivitu projevil spolek v roce 1930 – subvenčně získal 10 000 kusů plůdku pstruha obecného, které nasadil do Lukavického potoka a 6 000 kusů plůdku pstruha duhového (část do rybníka, část do Lštěnského potoka), z vlastního chovu získal 1 500 kusů kapřího plůdku (900 do Radbuzy pod pivovar, zbytek do Loužku), do Radbuzy nad Malý mlýn zakoupil 2 000 kusů úhořího monté a 100 kusů úhoříků 15–30 cm do Laškova.

Rybářské družstvo

Snahy o získání práva rybolovu, nejprve pronájmy a později jeho odkup, nákup násad a další výdaje spojené s hospodařením spolek finančně značně zatěžoval. Těžkou situaci, do které se dostal, vyřešil spolek tak, že založil Rybářské družstvo a všichni dosavadní členové do něj přešli. Družstvo bylo založeno z toho důvodu, že pro něj bylo mnohem snazší získat úvěr a mnohem pružnější byl také obchod s rybami – jejich nákup i prodej. Všichni členové družstva složili 500 Kč a jako ručitelé podepsali směnky k získání půjčky u spořitelny. Dobré hospodářské výsledky umožnily během několika let splatit dluhy a vyplatit podíly, družstvo zrušit a hospodaření převést znovu na spolek.

Navyšování členské základny

Postupem let se zvyšoval počet členů spolku. V roce 1927 bylo ve Staňkově zaregistrováno 34 rybářů, které vedl 11členný výbor: funkci předsedy stále zastával MUDr. Jiří Jírovec, místopředsdou byl Václav Cenefels, náročnou činnost jednatele vykonával Bohumil Fay, pokladníkem byl František Šindelář. Dalšími členy výboru byli Václav Reidl, František Čáslavský, František Kupka, Antonín Tobrman, Karel Sládek, Josef Pavlík a Josef Keller. František Šindelář zastupoval staňkovský spolek v poříčním svazu Klatovy, zastřešujícím orgánem vyšší instance rybářských spolků na úrovni kraje. Tento jeden z nejzaslouzejších členů zahynul v koncentračním táboře.

K pevnějšímu stmelení členů spolku přispívaly společenské akce. Oblíbené bylo společné odpoledne tzv. „chytání na proudech mezi Vránovem a Křenov“. Byly to pravděpodobně jedny z prvních rybářských závodů, protože jim předcházela dopolední výlov v sádkách. V roce 1931 se 28. února konal přátelský večírek v sále u Karla Hrona. Večírek s rybími hody se konal v témže roce také na podzim. Jeho přípravu měl na starosti zábavní výbor ve složení předseda MUDr. Jiří Jírovec, Václav Cenefels, Václav Kvítek, Václav Peer, Bohumil Fay, Jan Fay, Josef Štengl, František Šindelář a František Kupka. Zajistili hudbu a kuplety a vystoupení tehdy známého humoristy Šafaříka z Plzně. Jako specialita se na večírku podávaly rybí párky.

Činnost spolku byla utlumena během druhé světové války. Spolkové schůze se konaly pouze s povolením policejního úřadu, bylo zakázáno nasazovat a chytat ryby na rybnících. Při menší aktivitě rybářů se vyskytovalo častěji porušování rybářských předpisů a zákonů. Tak v roce 1943 „bylo zjištěno že na našich vodách, řece Radbuze a potoku Laškov, jsou nezletilými hochy různého stáří kamenovány ryby a rybí potěr, čímž vznikají v rybářském hospodářství značné škody.“ Rodiče byli upozorněni, „aby svoje děti poučili, že utloukání ryb jest trestné a rodiče odpovídají za své děti jakož i za škody jimi způsobené“.

né“. V této nepříznivé době byl v roce 1942 zvolen předsedou spolku agilní rybář Josef Koller. Když se blížil konec 2. světové války, ožila činnost rybářského spolku a počet členů stoupl na 60. Začalo se dbát na řádné vyplňování statistik o úlovcích, aby se získal přehled o zarybnění povodí. Úlovky se začaly nově měřit – od špičky hlavy ke konci ocasu.

Poválečný vývoj do konce 50. let

První poválečná léta byla poznamenána utlumenou činností spolku, překážkami v hospodaření, drancováním řeky jak neuvědomělými občany, tak ke konci války ustupujícími fašistickými vojsky a navíc i armádou spojenců. Byl zaznamenán i pokles členské základny z 60 na 45 způsobený přesídlením některých členů, ale i zrušením členství. Zápisné členů tehdy bylo 400 Kčs, povolenka stála 230 Kčs a členský příspěvek 60 Kčs. Přes veškeré potíže se začalo se zarybňováním, a to s 20 000 kusy cejna velkého. Chybělo však například úhoří monté,

protože ve válce byla zničena zařízení k jeho odchovu v Holandsku. V dalším roce bylo podle pečlivě vedených statistik nasazeno již několik set tisíc plůdků a ročků, a to kaprů, línů, pstruhů, štik a candátů přibližně za 125 000 Kčs.

V roce 1946 vyzvalo Ministerstvo zemědělství, aby Osídlovací komise Ministerstva zemědělství v Horšovském Týně předložila soupis ploch v oblasti jejího působení, na nichž by bylo možné obnovit dříve vypuštěné rybníky nebo založit nové. V odpovědi se navrhovala v katastru Staňkova městyse soustava rybníků na Puclickém potoce a na rozhraní katastru obcí Staňkov ves, Krchleby a Horní Kamenice „Na Hrádku“, kde jsou kyselá louka, rybníky obnovit. Údajně tam bývaly tři až čtyři rybníky, na jejichž místě se dochovaly dvě hráze, jedna protřzená a z druhé jen část. Plocha obnovených rybníků by byla asi 12 ha, plocha nových 10 ha. K realizaci návrhu došlo téměř o 20 let později.

Organizační změny

Rybářství poznamenaly politické změny v roce 1948, i tady bylo soukromé hospodaření postupně nahrazováno nově zakládanými rybářskými organizacemi. Ministerstvo zemědělství definitivně uznalo pronajímání vod. V té době si rybáři pronajali ke svému povodí část revíru Tasnovice a hospodařili na 21 km řeky.

V 50. letech přišly organizační změny. Podle nově přijatých stanov se Rybářský spolek pro Staňkov a okolí přejmenoval v roce 1951 na Lidový rybářský spolek. Reorganizována byla ústřední spolková správa – nově vznikla Jednota rybářů s oblastními pobočkami v jednotlivých krajích místo dosavadních poříčních svazů, které byly zrušeny. Na základě ustanovení nových stanov a směrnic proběhla v roce 1952 volba nového výboru a předsedou se stal Jan Straka. Spolek čítající tehdy 93 členů měl sjednanou smlouvu na pronájem rybníka Víšek I o výměře 2,2 ha a začal budovat odchovný rybníček, který dokončil

Jan Štengl s mladými rybáři.

v roce 1953. Významným počinem v tomto roce bylo přidělení rybolovného práva na revíru č. 5 Místnímu národnímu výboru ve Staňkově, který je přenechal místnímu spolku. V tomto roce byla provedena v Československu měnová reforma, po ní stála povolenka 25 Kčs a členský příspěvek 20 Kčs. Počet členů spolku pomalu rostl a v roce 1955 poprvé přesáhl stovku – bylo zaregistrováno 101 členů. V tomto roce se stal revír č. 4 Holýšov pobočkou staňkovského spolku a připravil se tak na převzetí vlastního povodí. Na potocích byla tehdy poprvé zjištěna otrava ryb, proto se více prosazovalo značkování ryb. Za odevzdanou značku se dokonce vyplácela dvacetikorunová odměna. Rybáři se vedle pracovního vytížení však dovedli i bavit – v roce 1957 uspořádali První rybářský ples. Spolkový život byl v tomto období značně zpolitizovaný. Tak jako jiné zájmové organizace byl i rybářský spolek od tohoto roku složkou Národní fronty, a proto musel vedle vlastních nutných pracovních povinností na udržování vodních toků a rybníků a odchovu ryb brigádnicky vypomáhat na akcích Místního národního výboru i v místním Jednotném zemědělském družstvu. Na členských schůzích nesměl chybět politický komentář k aktuálním domácím a světovým událostem. Před volbami navrhovali rybáři ze svých řad kandidáty do voleb národního výboru i poslanecké sněmovny.

Vznik Československého svazu rybářů

Rok 1957 byl významným mezníkem v historii celostátního zájmového rybářství. Konal se I. celostátní sjezd rybářů a byly na něm přijaty nové stanovy. Všechny rybářské organizace byly sjednoceny a vznikl Československý svaz rybářů. Struktura celé organizace byla třístupňová – pod ústředním svazem pracovaly oblastní (krajské) a místní organizace a toto členění zůstalo do současnosti. Podle nově vydaných stanov spolek změnil název na Československý svaz rybářů, místní organizace Staňkov a spadal pod oblastní pobočku v Plzni. Funkci předsedy zastával tehdy druhým rokem František Leitl, členů

bylo 116 a poprvé byly ve Staňkově vydávány mladým rybářům vedeným Eduardem Pátkem žákovské povolenky. Konec 50. let, jmenovitě rok 1959 byl předznamenáním dalšího desetiletí ve staňkovské organizaci – desetiletím budování vlastní hospodářské základny. V tomto roce se začalo s výstavbou prvního rybníka Strachotín. Předsedou byl v témže roce zvolen Jan Štengl, který se významně angažoval v realizaci vybudování tohoto užitečného vodního díla.

Mladí rybáři získávali povolenky.

Budování hospodářské základny v 60. letech

Místní organizace Staňkov 14. března 1960 požádala při plánovaných územních změnách o vynětí organizace z oblastní pobočky Plzeň a převedení do oblastní pobočky Klatovy. Žádost zdůvodnila očekávanými územními změnami při reorganizaci státní správy: Staňkov připadne do okresu Domažlice, a všechny tamní místní organizace spadají do Klatov. Argumentovala také tím, že tak budou posíleny pohraniční organizace. Staňkovští oslovili klatovskou pobočku s vysvětlením, že jejich žádost vychází z jednání členské schůze, kde zazněly následující důvody: dobrá spolupráce s klatovskými je tradiční, už v minulosti v době „poříčního svazu“ velmi dobře spolu vycházeli, v současnosti jsou jednotní v solidárním boji proti sdružené povolenke a nepochybují o dobré spolupráci v budoucnu. Začlenění k oblastní pobočce Klatovy odpovídá také zásadám uplatňovaným při územní a hospodářské přestavbě národních výborů. Plzeň nejprve nesouhlasila, později své stanovisko přehodnotila a neměla námitky k převodu staňkovské i sousední holýšovské organizace do klatovské oblasti. Na ustavující oblastní konferenci do Klatov byli pozváni i zástupci staňkovské místní organizace, na ní byl 5. července 1960 převod místních organizací Staňkov i Holýšov uskutečněn.

V roce 1962 byli do oblastního výboru Klatovy na období 1962/1963 zvoleni předseda staňkovské organizace Josef Klír a hospodáři Eduard Pátek a Josef Píš.

Příslušné místní organizace musely akceptovat usnesení ze schůzí oblastního výboru Klatovy, mj. vydávat povolenky novým členům pouze po absolvování školení o rybářském řádu, které měli provádět hospo-

dáři místních organizací. Museli ustavit odbory a školení v rybolovné technice, měli založit a vést kroniku, dopisovat do regionálního tisku a odborného časopisu. Revizní orgány se měly účastnit výlovů rybníků a sledovat, jak se zachází s vylovenými rybami a jak jsou proúčtovány.

Nový název, jednotná legitimace a znak

28. května 1961 proběhl II. celostátní sjezd československých rybářů. Jeho usnesení byla závaznou směrnicí pro další činnost všech složek. Na sjezdu byly přijaty nové stanovy a změněn název organizace na Československý rybářský svaz. Staňkovští rybáři se před přijetím stanov zapojili do diskuze o jejich znění. Navrhovali u nezletilých snížit zápisné a členský příspěvek na polovinu. Vyjadřovali se také k zániku členství. Mělo k němu dojít nezaplacením členského příspěvku do 31. 3. běžného roku. Chtěli také, aby zápisné bylo ponecháno místním organizacím a částka odváděná svazu snížena. Do jaké míry byly připomínky akceptovány, nevíme. Ministerstvo vnitra schválilo nové stanovy 8. 6. 1961 s tím, že Československý rybářský svaz je jednotná státní organizace sdružující ty členy, kteří souhlasí s ustanovením svazu a zavazují se, že budou plnit úkoly svazu. Je součástí Národní fronty Čechů a Slováků. Do předsednictva ústředního výboru byl zvolen staňkovský člen Josef Mestl. O političnosti svazu rybářů jako i všech ostatních zájmových složek svědčí i výňatek ze zprávy sjezdu o jeho poslání a činnosti: „Československý rybářský svaz jako jedna ze společenských organizací, jejímž hlavním úkolem je spolu s ostatními společenskými organizacemi vychovávat v duchu politiky naší strany své členy a vést je k aktivní budovatelské práci...“

V té době byla také poprvé vydána jednotná členská legitimace s předtištěnou členskou známkou, v níž byly uvedeny základní povinnosti členů:

1. Být členem svazu je mravní povinností každého rybáře.
2. Střež jednotu a čistotu našich řad a buď vzorem při budování československého rybářství.

3. Řádné a včasné placení příspěvků je tvou základní povinností vůči svazu.

4. Dodržuj rybářský zákon a všechny rybářské předpisy.

5. Stanovy svazu a usnesení jeho orgánů jsou pro tebe závazkem, který musíš plnit.

6. Při výkonu rybářských práv, která znamenají ryby chovat, hájit a lovit, dodržuj přesně rybářský řád a jeho doplňky.

7. Řádně vyplněný přehled o úlovcích či záznam o docházce k vodě pstruhové odevzdej vždy včas tomu rybářskému hospodáři, který ti vydal povolenku, a to i krátkodobou, jinak neobdržíš v příštím roce povolenku k rybolovu.

8. Ponech si jen ty úlovky, na něž máš nárok, dodržuj zákonem stanovené nejmenší míry ryb, neobcházej platná usnesení rybářských předpisů.

9. Uvědom si, že jsi jako rybář součástí kolektivu pracujících lidí, spojených stejnými zájmy, jimž rybaření přináší hospodářský výsledek, radost a osvěžení po práci.

10. Znakem řádného rybáře, organizovaného ve Svazu, je láska k přírodě, přátelství, kázeň a čestnost. Zavazují se vlastnoručním podpisem.

Ve stejné době vznikl také znak s lipanem, který je používán do současnosti.

Významné opatření pro místní organizace znamenalo rozhodnutí ministerstva zemědělství lesního a vodního hospodářství podle zákona o rybářství č. 62/1952, kterým nově rozdělilo tekoucí vody v Západočeském kraji. Vycházelo z usnesení rady Krajského národního výboru v Plzni ze dne 25. 10. 1960, jímž rada rozhodla, aby operativní správa všech rybářských revírů v Západočeském kraji, které dosud užívá Československý svaz rybářů, byla předána místním organizacím. 6. ledna 1961 dostaly organizace přidělovým dekretem revír do trvalého užívání. Tím bylo docíleno jednotného stavu operativní správy rybářských revírů a jednotného hospodaření na celém území Západo-

Řeka Radbuza v Semošicích.

Radbuza u Křenov.

českého kraje. Zároveň byl každý revír popsán. Staňkovský revír číslo 5 zahrnoval Radbuzu s přítoky od mezníku u vzrostlého topolu asi 900 m nad jezem u Ohučovského mlýna až k jezu v Semošicích včetně jediného pravostranného přítoku části Zubřiny k jezu mlýna Paseckého. Levostranné přítoky jsou Semošický potok, Lukavice a Laškov. Řeka je neregulovaná kromě 350 m úseku ve městě. Její průměrná šířka je 7 m (na 4 km je šířka menší než 5 m, na 8 km 7–9 m). V břehovém porostu převažují olše. Na celém revíru je šest jezů, převážně poškozených. Revír leží na rozhraní parmového pásma a je to voda mimopstruhová. Pstruhovou vodu má revír na Lukavickém potoku. Hlavní tok měří 12 km, výměra revíru (mimopstruhová) je 15 hektarů.

Vlastní předání dekretu na trvalé užívání revíru se uskutečnilo 21. ledna 1961. V té době bylo v rybářském spolku organizováno 128 členů a organizaci řídil předseda Josef Klír.

V roce 1963 byl vypracován nový zákon o rybářství č. 102/1963Sb. Ten však spolu s prováděcí vyhláškou č. 103/1963Sb. nepřinesl žádné podstatné změny.

V polovině 60. let se uvažovalo o nové organizační struktuře svazu. Na výroční členské schůzi 23. března 1965 se staňkovská organizace k problému vyjádřila:

Souhlasí s úpravou organizační struktury složek svazu, aby dosavadní oblastní výbory zanikly a byly nově vytvořeny okresní výbory s pravomocí omezenou proti oblastnímu výboru s výjimkou hospodářských otázek, které budou přeneseny na krajské výbory.

Celostátní povolenky

Na schůzi 23. března 1965 se Staňkovští vyjádřili také k ožehavému problému – zavádění celostátních povolenek: Zásadně nesouhlasí a odmítají jakoukoliv formu sdružené nebo tzv. celostátní povolenky. Místní organizace Staňkov má špatné zkušenosti s touto formou, kterou označuje jako „nemorální“. Sdruženou povolenku získával malý

počet rybářů, kteří využívali výsledků práce řadových členů venkovských organizací a způsobovali chaos tím, že nebyla možná kontrola úlovků v jednotlivých revírech. Ve venkovských organizacích poklesla pracovní aktivita a schůzová činnost a přinášelo to morální rozklad. Dalším neblahým následkem byla nadměrná koncentrace rybářů na dobře obhospodařovaných revírech.

Přes protesty mnohých organizací byl v roce 1966 Československý rybářský svaz pověřen vydáváním zvláštních povolenek s celostátní platností na mimopstruhové vody obhospodařované Svazem. Opatření se zavedlo počátkem roku 1967 a vydávaly je krajské výbory Československého rybářského svazu.

Na výborové schůzi 11. dubna 1967 Staňkovští znovu jednohlasně a důrazně odmítli, aby celostátní povolenka, která podle zákona má výjimečnou platnost pro specifické použití a její vydávání je pouze v pravomoci ministerstva, byla zmasověna způsobem, jakým to učinil Ústřední výbor Československého rybářského svazu. Podle nich překročil pravomoci, které má od vrcholného orgánu – celostátního sjezdu. Staňkovská organizace zaujímala stanovisko, aby povolenky mohlo vydávat pouze ministerstvo, a to jen pro mimořádné případy. Celoročně by jejich počet neměl překročit 500 kusů. Členům svazu se vydávat nemusí, mají dost prostoru v revírních povolenkách. Organizace navrhla, aby se vydávala tzv. turistická povolenka platná pouze pro přehrady. Podle rybářů je celostátní povolenka morálně škodlivá a povede k masovému drancování toků, kde se ryba bohatěji vyskytuje. Organizace uváděla, že zájemci o chytání v revíru Radbuza 5 se ucházeli o vydání hostovské povolenky, a tak se finančně podíleli na zarybnění revíru. Hostovské povolenky se vydávaly těm, kteří byli řádnými členy místní organizace ve svém bydlišti, měli členský průkaz, průkaz o splnění povinností a platný rybářský lístek od příslušného okresního národního výboru.

Členové staňkovské místní organizace dále vyjádřili obavy, že celostátní povolenka nepříznivě ovlivní oblast hostovských povolenek. Provedou opatření, aby bylo možné evidovat každou provedenou ná-

vštěvu na revíru včetně úlovku a požadují záruku, že bude proplacena alikvotní část vytěžených ryb na revíru, aby byla vyrovnána finanční ztráta, která vznikne menším zájmem o hostovské povolenky. Po několika měsících od vydávání celostátní povolenky vidí, že to má nepříznivý dopad v plnění členských povinností hlavně ve věci brigádnických prací.

Český rybářský svaz

Další změny rybářským spolkům přinesl rok 1968, kdy v Československu došlo k novému státoprávnímu uspořádání na principu federace a kompetence se rozdělily mezi Čechy zahrnující i Moravu a Slezsko a Slovensko. V té době byl změněn název organizace na Český rybářský svaz, místní organizace Staňkov, který se používá i v současnosti.

Rybník Strachotín

Vlastní činnost rybářů staňkovské organizace se kromě běžných hospodářských záležitostí – obstarávání násady, krmení a značkování ryb, v 60. letech soustředila na budování rybníka Strachotín.

Osazování revíru prováděli staňkovští rybáři v minulosti výlučně nákupem rybí obsádky. Pokusy o vypěstování vlastní násady v pronajatých rybnících, povětšinou návesních, se neosvědčily, a proto se od poloviny padesátých let objevovaly snahy o vybudování vlastního chovného zařízení. V té době již sice měla organizace pronajatý rybník Víšek I, ve kterém se pěstovala vlastní rybí násada, ale ukázalo se, že zdaleka nezajistí potřebné množství ryb pro obsádku revíru. Východisko z této nepříznivé situace viděli členové rybářského spolku ve vybudování vlastní chovné rybníční soustavy. A tak vznikla myšlenka vybudovat rybník Strachotín, dílo, které v historii spolku nemělo obdoby. Projekt vypracoval ing. Jan Parlesák z Pardubic v srpnu 1959.

Projektovaný rybník se měl vybudovat pod již existujícím rybníčkem na levé větvi Puclického potoka 1,5 km západoseverozápadně od Staňkova. Terén pro toto dílo byl vybrán velmi vhodně, potůček tu vytvořil údolí, které se v jednom místě značně zužuje a je ideální pro vybudování hráze. Rybník bude podle projektu průtočný na potoku, který se vlévá do Radbuzy. Zemina získaná výkopem se zcela využije na hráz rybníka, která bude v koruně široká 3 m s kótou 370 m n. m. Návodní svah hráze se opevní dlažbou z lomového kamene 25 cm silnou vyklínkovanou. Před výpustným objektem má být vybudováno loviště z armovaného betonu, dno z prostého betonu. Projekt předpokládal 1,05 ha zatopené plochy při maximální hloubce u výpustě 3,56 m. Celkový náklad díla byl vypočítán na 180 000 Kčs.

Vodohospodářské povolení ke stavbě rybníka bylo vydáno 8. června 1960 a členové Československého rybářského svazu, místní organizace Staňkov ve spolupráci s Městským národním výborem Staňkov začali od léta 1960 rybník Strachotín budovat. Město zařadilo stavbu mezi akce Z a přispělo na stavbu finanční částkou. Postup prací byl následující: nejprve vyhloubit za účelem odvodnění plochy odvodňovací příkop, poté mělo následovat strojní shrnutí ornice, hloubení dna buldozerem a ukládání zeminy do hráze. S tvorbou hráze bylo možné hloubit ložiště, základy pro objekty i koryta odpadů a postupně objekty zdít, betonovat, dláždít a omítat. Nakonec se měla osadit stavitka, česlo a síta, připravit plochy určené k zatravnění a osít je.

Současně se prováděla stavba dvou výtěrových rybníků, takže s jedním už existujícím výtěrovým rybníkem měla vzniknout soustava tří výtěrových a jednoho komorového rybníka.

Také v roce 1961 byl rybník budován v akci Z městského národního výboru, ale v následujícím roce 1962 byla stavba předána místní organizaci k dokončení s tím, že dobudovaný rybník přejde do vlastnictví rybářské organizace. Z rozpočtu Městského národního výboru Staňkov bylo na stavbu vyčleněno 20 000 Kčs. Rybáři ustavili v roce 1962 tříčlennou komisi pro dostavbu rybníka, která se scházela jednou měsíčně a podávala zprávu o postupu prací. V dalším roce byla komi-

se rozšířena na sedm členů a spolu s referentem pro výstavbu Josefem Mestlem sestavovala plán prací na dostavbu díla. V roce 1961 byl umístěn na břehu budovaného rybníka vagon na uskladnění potřebného nářadí. Přínosem pro dokončení výstavby rybníka byla i koupě nákladního auta Praga RND v roce 1963.

29. října 1962 požádali staňkovští rybáři ústředí Českého rybářského svazu, odbor výstavby Praha, o finanční podporu s tímto zdůvodněním: Výstavba díla v hodnotě 180 000 Kčs probíhá od roku 1960. Všichni členové se na ní podílí brigádnickou prací. Na výstavbu zařazenou do akce Z přispívá Městský národní výbor Staňkov finanční podporou na nákup materiálu. Uhrazení mezd za odborné práce ve výši 7 168 Kčs jsou ovšem výdaje, které z těchto prostředků nelze hradit. Stavba by mohla být dokončena v roce 1963, ale staňkovský národní výbor již nemohl pro nedostatek financí zařadit stavbu do akce Z, a tudíž je dokončení stavby v tomto roce ohroženo.

Rybáři věřili, že se jim podaří stavbu v roce 1963 dokončit a plánovali i slavnostní otevření strachotínské rybníční soustavy, a to v červnu. Chtěli pro tak významný den zajistit vhodné estrádní umělce z Prahy. Sláva se odsunula na srpen, ale ani v tomto termínu se neuskutečnila, protože dílo se stále nedařilo dokončit. Pracovní povinnost členů místní organizace pro urychlení dostavby rybníka Strachotín byla zvýšena na 20 brigádnických hodin na člena za rok. Na včasné splnění pracovní povinnosti v určené výši bylo vázáno vydání povolenky na příští rok.

Na konci roku, 31. prosince 1964, podává staňkovská místní organizace rybářů Ministerstvu zemědělství souhrnnou písemnou zprávu o ukončení výstavby rybníka Strachotín s vyúčtováním stavebních nákladů.

Připomíná počátky stavby v letech 1961–1962, kdy stavební akce byly podnikány soustředěným úsilím členů místní organizace a materiální zajištění zprostředkoval Městský národní výbor Staňkov z prostředků akce Z. Souběžně s výstavbou bylo započato s výkupem

Strachotín V.

Strachotín I.

Strachotín II.

Strachotín III.

Strachotín IV.

pozemků celého údolního terénu, kde již dříve vybudovali Staňkovští tři rybníčky o celkové zatopené ploše 0,85 ha. Ministerstvo poskytlo na rozestavěnou akci v letech 1963 a 1964 příspěvek ve výši 20 000 Kčs na skutečné náklady, materiál a odborné práce. Ostatní práce a finance si místní organizace zajistila z vlastních zdrojů svépomocí. Při komisionálním řízení na národním výboru 28. 4. 1964 za účasti Výrobní zemědělské správy Domažlice a zástupce Státní banky československé v Domažlicích se dojednaly mechanizační a odborné práce dodavatelsky. Na sklonku roku 1964 se podařilo celé dílo dokončit a Okresní národní výbor Domažlice byl požádán o provedení kolaudačního řízení. Ve zprávě je zdůrazněno, že výstavba celého díla, které tvoří s dříve existujícím rybníčkem ucelenou soustavu, byla pořízena za 40 % projektovaných finančních nákladů.

Ještě předtím, 7. 12. 1964, provedl kontrolu stavby rybníka Strachotín ing. Kocek z pražského ústředí svazu. Ve zprávě z inspekční cesty konstatoval, že stavba je hotová a schází dokončit jen malý úsek přepadového odpadu.

Kolaudace rybníka proběhla 27. ledna 1965 a byly při ní zjištěny jen drobné nedodělky: Dokončení výdlažby bezpečnostního přelivu, sesvahování vzdušného líce hráze do sklonu 1:1,5 až 1:2 a její zpevnění navezením ornice a osetím nebo odrnováním, opevnění odpadu od betonové trubky z odpadu bezpečnostního přelivu, osazení závořky na poklop kbelu a uzamčení na visací zámek. Jako dodatečnou práci měli rybáři vybudovat mostek přes odpadní příkop od bezpečnostního přelivu. Vyjmenované práce měly být realizovány do konce června 1965.

Pětileté úsilí staňkovských rybářů skončilo vybudováním náročného díla, strachotínské soustavy chovných rybníků, z nichž nejnáročnější byl komorový rybník s výměrou užitkové plochy 1 ha. Samotní členové se na této akci podíleli značným dílem – odpracovali celkem 8 402 brigádnických hodin v hodnotě 42 010 Kčs (při sazbě 5 Kčs za hodinu). Největší zásluhu na budování strachotínské soustavy měl Josef Klír, který v té době zastával také funkci předsedy spolku.

V roce 1965 hospodařila staňkovská organizace na 14 rybnících o celkové výměře 8,89 ha, z toho bylo 11 hlavních rybníků a 3 třecí. Z majetkového hlediska měla 4 rybníky vlastní a 10 v nájmu nebo v trvalém užívání. Pro zlepšení hospodaření v rybničním odboru bylo navrženo, aby pro každý rybník byli ustanoveni 2–3 porybní. Pro každý najatý rybník byla vedena karta s jeho charakteristikou: výměra, hloubka, násada, produkce ryb atd.

Rybník Čermná

V letech 1963 až 1964 vybudovali v Čermné nový rybník, který byl staňkovské organizaci přidělen k obhospodařování. Bylo do něj nasaženo 305 kaprů K2.

V březnu 1965 uzavřela místní organizace Staňkov smlouvu o rybařském využití rybníka v k.ú. Čermná s jeho vlastníkem Okresním střediskem přípravy zemědělských investic (OSPZI) Domažlice. V deseti bodech byly zakotveny doslovně tyto podmínky:

1. Rybník je budován pro účely závlahy, jeho využití pro účely rybařské je druhořadé.

2. ČRS se dohodne s provozovatelem závlahy JZD Čermná o minimálních stavech hladiny vody provozem závlahy.

3. V případě, že by bylo nutno v letním období zcela vypustit rybník za účelem oprav apod., je nutno, aby Český rybářský svaz, místní organizace (ČRS MO) Staňkov provedl letní slovení rybníka.

4. OSPZI Domažlice neručí v žádném případě za škody na rybách způsobené provozem závlahy, poškozením rybníka nebo třetí osobou.

5. Jakékoliv stavební úprava je zakázána na rybníce provádět bez předběžného oznámení a odsouhlasení na OSPZI Domažlice.

6. Rybník není dovoleno využívat jako koupaliště.

7. Před provedením výlovu rybníka je nutno požádat OSPZI Domažlice o svolení k vypuštění rybníka.

8. Rybník je předán ČRS MO Staňkov do bezplatného užívání.

9. ČRS Staňkov se zavazuje provádět na rybníce bezplatně drobné úpravy hráze, vysekávání trávy a udržování odpadu přivádějícího vodu do rybníka.

10. Smlouva může být doplněna o další body, ukáže-li se to ve veřejném zájmu potřebné.

Podařilo se, aby se rybník v Čermné od 1. ledna 1966 stal součástí revíru č. 5 a od května téhož roku se na něm začalo chytat formou odchytu ryb pro zarybnění revíru.

V roce 1994 byla pronajímatelem a vlastníkem rybníka v Čermné Státní meliorační správa, regionální kancelář Plzeň a nájemní vztahy byly upraveny. Zůstalo ustanovení, že pronajímatel má právo hospodaření a nájemci přenechává rybník k chovu ryb.

Ve smlouvě jsou uvedeny technické údaje vodní nádrže: vodní plocha 1,17 hektaru, objem 15 000 kubických metrů vody, rok dokončení

Rybník v Čermné.

stavby 1964, pořizovací cena 884 457 Kčs. Stav nádrže byl hodnocen jako funkční.

Na výborové schůzi 5. 8. 2004 se výbor místní organizace rozhodl požádat územní svaz o vyjmutí rybníka Čermná (v soupisu revírů pod číslem 431107 Radbuza 5/R – 1ha) ze soupisu revírů. Rybník, který v té době vlastnila Zemědělská vodohospodářská správa oblast povodí Vltavy České Budějovice, se využíval už léta jako revír místního významu. S vlastníkem byla uzavřena nájemní smlouva a na základě jejího ujednání platí staňkovští rybáři nájemné 3 500 Kč ročně. Náklady na zarybnování nese beze zbytku staňkovská organizace a umožňuje tu rybolov pouze svým členům za poplatek 100 Kč. Snaží se tu však lovit i rybáři z cizích organizací a na rybníku pak dochází ke konfliktním situacím.

Rybník v Čermné však místní organizace užívá i v dalších letech, jak vyplývá z dopisu zasláného 7. března 2006 plzeňskému územnímu svazu: vodní nádrž Čermná byla jako revír místního významu předána do obhospodařování místní organizace Staňkov dekretem ministerstva

zemědělství. Smlouva o pronájmu vodní plochy byla uzavřena se Zemědělskou vodohospodářskou správou, regionální pracoviště Plzeň. Za pronájem se platí ročně 3 510 Kč. Nádrž se každoročně osazuje asi 700 kusy K3, štikou, amurem a dalšími druhy ryb. Náklady na obsádku i údržbu nádrže hradí staňkovská organizace ze svých prostředků. Rybolov se tu provozuje od poloviny dubna do konce roku. Jako revír místního významu se rybník v Čermné využívá i v současnosti.

Z další činnosti organizace v 60. letech

Z dalších událostí hodných pozornosti v tomto desetiletí byl také první zkušební lov agregátem v úseku Zubřina. Proběhl 8. června 1961. Touto technikou, která byla později užívána při výlovech běžně, byla ulovena většinou bílá ryba.

V 60. letech byli staňkovští rybáři každoročně vyzýváni, aby dodávali raky na export. Požadovanou kvótu 5 kg zdaleka nemohli splnit, protože stav raků na povodí R5 byl velmi nízký. Například v roce 1964 skupina mladých rybářů s vedoucími provedla několik zkušebních odlovů na různých místech revíru s neuspokojivým výsledkem. Ulovili jen několik jedinců, převážně raky nasazené v roce 1963 a několik matek raka. Podobně neuspěli ani v dalších letech.

Na předvánoční trh rybáři dodali v roce 1962 tržních ryby o váze 87,50 kg.

V roce 1962 na doporučení oblastní organizace byl ustaven kroužek mladých rybářů při Základní devítileté škole Staňkov. Přihlásilo se 29 žáků, jejich vedoucím byl František Kupka st., který se s dalšími zkušenými rybáři postaral o teoretické i praktické školení mladých rybářů. Mladí se zapojovali i do dalších činností organizace. Pomáhali např. s výzdobou na prvomájový průvod nebo vysázeli 250 břízek k rybníku Strachotín. Za odměnu pro ně rybáři uspořádali závody v chytání ryb na Víšku.

Tento populární kroužek, jehož základy byly položeny už koncem 50. let, fungoval i v dalších letech. Tak např. v roce 1965 měl 42 čle-

nů, kteří absolvovali školení každou středu v dubnu, květnu a jednou v červnu. Školení doprovázelo promítání vhodných diapozitivů z biologické pracovní školy. Mladí staňkovští rybáři (z toho čtyři ze Semošic, dva z Křenov a dva ze Semošic) vykazovali docházku na 90 %. Za nedostatečnou docházku nebo špatné chování ve škole i mimo ni jim nebyly vydány povolenky. V uvedeném roce získalo povolenku 30 mladých rybářů, a ti mohli bez dozoru lovit ryby na vymezených úsecích řeky.

24. června 1967 oslavila organizace 55 let svého trvání. Slavnost začala odpoledne u sokolovny jako letní karneval mládeže a na pořadu byly i nejrůznější hry. Večer pokračovala oslava taneční veselicí s hudbou Karla Fictuma. Nechyběla tombola, ve které bylo 13 úhořů o váze 0,75 kg. Spolek měl v tomto roce 136 členů. Noví členové platili zápisné 40 Kčs, členský příspěvek byl také 40 Kčs a za povolenku zaplatili rovněž 40 Kčs.

Na výroční schůzi 21. 3. 1965 srovnávali přítomní současnou činnost organizace se situací před 20 lety. Konstatovali, že se zlepšil vztah členů k organizaci, většina se jich aktivně podílí na pracích souvisejících s hospodařením v revíru.

V roce 1966 byla ukončena generální oprava jezu u Malého mlýna a v následujícím roce byla zahájena generální oprava jezu u Bílého mlýna.

70. a 80. léta

Na začátku 70. let dali staňkovští rybáři do provozu další náročné dílo – rybník Víšek II. Přípravy a jednání na jeho vybudování měly delší historii.

Víšek II

Ještě před dokončením strachotínské rybníční soustavy začali staňkovští rybáři připravovat další velkou akci, a to vybudování rybníka Víšek II a generální opravu Víšku I. Místní národní výbor chtěl na tomto místě vybudovat rybník už v roce 1949, byl vypracován i projekt, ale záměr ztroskotal na nedostatku financí. Koncepti tohoto projektu použil při vypracování nového projektu, který zahrnoval rekonstrukci nového rybníka a generální opravu rybníka Víšek I, ing. O. Kocek z pražského ústředí v listopadu 1963. Podle předběžného rozpočtu mělo být dílo pořízeno za 330 000 Kčs. Obnova rybníka Víšek II byla navržena s využitím staré hráze, která se v koruně měla upravit rozšířením a zpevněním na 3–4,5 m. Napouštění bylo upraveno bočně ze Srbského potoka potrubím o průměru 30 cm a otevřenou strouhou. Podle předpokladu mělo být v rybníku 22 600 m³ vody. Rekonstrukce dolního rybníka Víšek I měla spočívat v úpravě, rozšíření a zpevnění boční hráze. Mezi dosavadní zátopou a hrází horního rybníka měla být provedena odkopávka dna, čímž se plocha rybníka Víšek I zvětší z 2,20 ha na 2,47 ha. Oba rybníky byly plánované jako rybochovné.

Realizaci Víšku II by staňkovští rybáři získali těsně vedle sebe ležící rybníky s celkovou výměrou přes 5 ha s bohatou zásobou napájecí

Víšek I.

Víšek II.

vody ze Srbského potoka. Součástí projektu je generální oprava rybníka Víšek I, který už slouží jako komorový rybník a po opravě se jeho kapacita podstatně zvýší.

Za účelem schválení žádosti o zahrnutí obnovy rybníka Víšek II do plánu výstavby na rok 1965 bylo 28. 4. 1964 zahájeno řízení na Městském národním výboru Staňkov.

Budování komorových rybníků v kraji prosazoval plzeňský krajský výbor Československého rybářského svazu. Zdálo se, že k realizaci komorového rybníka Víšek II nebudou námitky, pozemek byl užíván jako louka a pro jeho nízkou kvalitu by měl být bez problémů vyňat z půdního fondu.

Okresní národní výbor Domažlice však žádost o vyjmutí pozemku na stavbu rybníka Víšek II z půdního fondu v roce 1964 zamítl. Místní organizace staňkovských rybářů se proti tomuto rozhodnutí odvolala s následujícími důvody:

1. Při vyhledávání neobdělávané půdy ve Staňkově za účasti Zemědělské výrobní správy Domažlice, zemědělského odboru OV KSČ Domažlice, MěNV Staňkov, MěNV - KSČ Staňkov byla půda v uvažovaném prostoru hodnocena jako vhodná k vynětí ze zemědělsky obdělávané půdy a tudíž vhodná ke zřízení rybníka.

2. Projektová dokumentace Víšek II je již úplně zpracovaná a podle ní by rybník sloužil jako komorový, kterých je v Západočeském kraji nedostatek, proto při zazimování dochází k velkým hospodářským ztrátám.

3. Jednotné zemědělské družstvo Staňkov doporučuje využít tyto pozemky k jiným než zemědělským účelům na základě dlouhodobých zkušeností s těmito pozemky.

4. Krajská konference rybářských svazů pojala do svého usnesení budování komorových rybníků v Západočeském kraji jako významný úkol.

Rybáři dále namítali, že bylo rozhodnuto nezodpovědně

- o bonitě půdy ONV nic neví, nebyl proveden rozbor půdy,
- neobstojí námitky proti vysokým finančním nákladům při výstav-

bě rybníka – ekonomický pohled lze provést jen z podkladů rozpočtového projektu,

– rozšíření starého rybníka je součástí plánu akcí v tomto prostoru – souběžně s použitím mechanizace.

Nakonec okres odvolání akceptoval a vynětí z půdního fondu povolil. Zároveň souhlasil s výstavbou rybníka a akci zařadil do plánu na rok 1965 nebo 1966.

Místní organizace původně plánovala výstavbu rybníka Víšek II jako vlastní investici s příspěvkem ministerstva, svazu a Městského národního výboru Staňkov. Protože však koupila Malý mlýn, musela na opravu tohoto objektu převést brigádnické práce, s kterými původně počítala na budování rybníka. Na jednom z jednání bylo přislíbeno, že akci Víšek II by realizovalo jako investor Okresní středisko přípravy zemědělských investic Domažlice s tím, že stavba bude zahájena ve 4. čtvrtletí roku 1965. Staňkovští rybáři by se podíleli 20 % na

rukodělných a neodborných pracích. Stali by se pro rybochovné účely trvalými držiteli, údržba celého zařízení by byla na investorech. Nakonec ale středisko z projektu couvlo.

K výstavbě rybníka získala staňkovská organizace finanční podporu ve výši 90 000 Kčs od ministerstva zemědělství přes ústřední výbor rybářského svazu. Tato částka zdaleka nepokryla výdaje a navíc měli rybáři v úmyslu provést také generální opravu podélné hráze Víšku I, která byla v havarijním stavu. O podporu požádali také Okresní zemědělské sdružení v Domažlicích, ti však odmítli s tím, že rybník nemá žádné souvislosti s jejich činností, nebude sloužit zemědělcům, ale je určen pro chov ryb. Zároveň požádali rybáři o prodloužení zregulované části Srbského potoka v úseku podél obou rybníků, případně zajištění návodní hráze. S žádostí celkové délky regulace 650–700 m také neuspěli, koryto potoka je prý dostatečně zahlobeno.

Usazování betonových příčnic.

Hráz zpevněná betonovými příčnicemi.

5. května 1969 se na Městském národním výboru Staňkov sešli zástupce zemědělského odboru ONV Domažlice Václav Kroc, Pavel Březina za staňkovský národní výbor, z Ústředního výboru Českého rybářského svazu Ing. Karel Hlína a za místní organizaci Josef Mestl, aby předběžně projednali projekt obnovy rybníka Víšek II a úpravy rybníka Víšek I. Z hlediska vodohospodářského nebylo námitek a za předpokladu, že stavebník získá souhlas majitelů k převodu pozemků, bude vydáno vodohospodářské povolení. Dalším důležitým krokem k získání tohoto povolení byl písemný předběžný souhlas k trvalému odnětí 3,2108 hektarů plochy z půdního fondu pro obnovu rybníka Víšek II, který zaslal písemně 14. května Západočeský krajský národní výbor Plzeň, odbor vodohospodářský a pro věci zemědělské a lesnické Staňkovským. Uznal, že se jedná o půdu zamokřenou, kyselou a nevhodnou k efektivnímu zemědělskému hospodaření.

Vodohospodářské povolení k vybudování a obnově obou rybníků obdržela místní organizace 30. května 1969. Obsahovalo mj. podmínku, že lesní porost nesmí být podmáčen, proto má být nasypaná pravá boční hráz na úpatí lesa tak, aby se oddálila zátopná čára od lesního porostu. Hráz má mít úroveň 399,30 m a Víšek I v koruně minimálně 2 metry.

Ještě před vydáním povolení odevzdal 23. 5. 1969 finanční odbor ONV Domažlice hospodářskou smlouvou staňkovské organizaci do trvalého užívání dotčené pozemky. Rybník měl být vybudován do konce roku 1970.

Při budování rybníka Víšek II má hlavní čelná hráz tohoto rybníka zůstat v místě staré hráze a v koruně se má upravit na šířku 3 až 4,5 m v úrovni 401 cm. Podél potočiště se zřídí boční hráz a odstraní se všechny porosty i s kořeny. Stálá hladina má být na kótě 398,70 cm. Zatopená plocha rybníka Víšek II bude 2,39 ha, vodní obsah 22 600 m³, maximální hloubka u výpustě 1,70 m, průměrná hloubka 1 m. Předpokládá se, že vybudovaný rybník povede ke zlepšení vodních a srážkových poměrů a kladně přispěje k lesnímu hospodářství. Do 30. listopadu 1970 musí staňkovští rybáři uhradit Státním lesům v Plzni, lesnímu závodu Červené Poříčí škody způsobené lesnímu hospodářství v souvislosti s výstavbou rybníků ve výši 6 162 Kčs.

Nepríznivé klimatické podmínky ztížily buldozerové práce a termín nebylo možné dodržet. Proto v únoru 1971 požádali rybáři o roční prodloužení termínu dokončení výstavby rybníka. Na okrese odklad povolili, a to do konce roku 1971.

Kolaudace rybníků Víšek I a Víšek II nakonec proběhla 27. prosince 1972. Při kolaudačním řízení bylo konstatováno a uvedeno v protokolu, že stavba rybníka Víšek II a oprava rybníka Víšek I byla provedena podle schváleného projektu a vodohospodářského povolení z 30. 5. 1969. Ke zpevnění návodní líce hráze použili rybáři vyřazené železniční betonové pražce. Vybuďoval se nový most přes Srbický potok. Celkově byla stavba rybníka o rozloze 2,39 ha a úprava stávajícího spodního rybníka o rozloze 2,47 ha hodnocena jako prospěšné dílo

ČESKÝ RYBÁŘSKÝ SVAZ, místní organizace STAŇKOV +
pořádá v rámci 60. výročí trvání místní organizace
Slavnostní schůzi
v sobotu dne 25. listopadu 1972 v 15 hod. v sále Lidového domu
ve Staňkově II

ESTRÁDNÍ VEČER S TANEČNÍ VESELICÍ
v sobotu dne 25. listopadu 1972 od 20 hod. v sále
Lidového domu ve Staňkově II.

V estrádním pořadu vystoupí přední umělci Plzeňských divadel
a estrádní skupina
Bohatá tombola při taneční veselici.

Srdečně Vás zve k účasti výbor MO ČRS
Staňkov

Slavnostní schůze k 60. výročí založení organizace.

vyhovující vodohospodářským požadavkům a povoluje se jeho trvalé užívání.

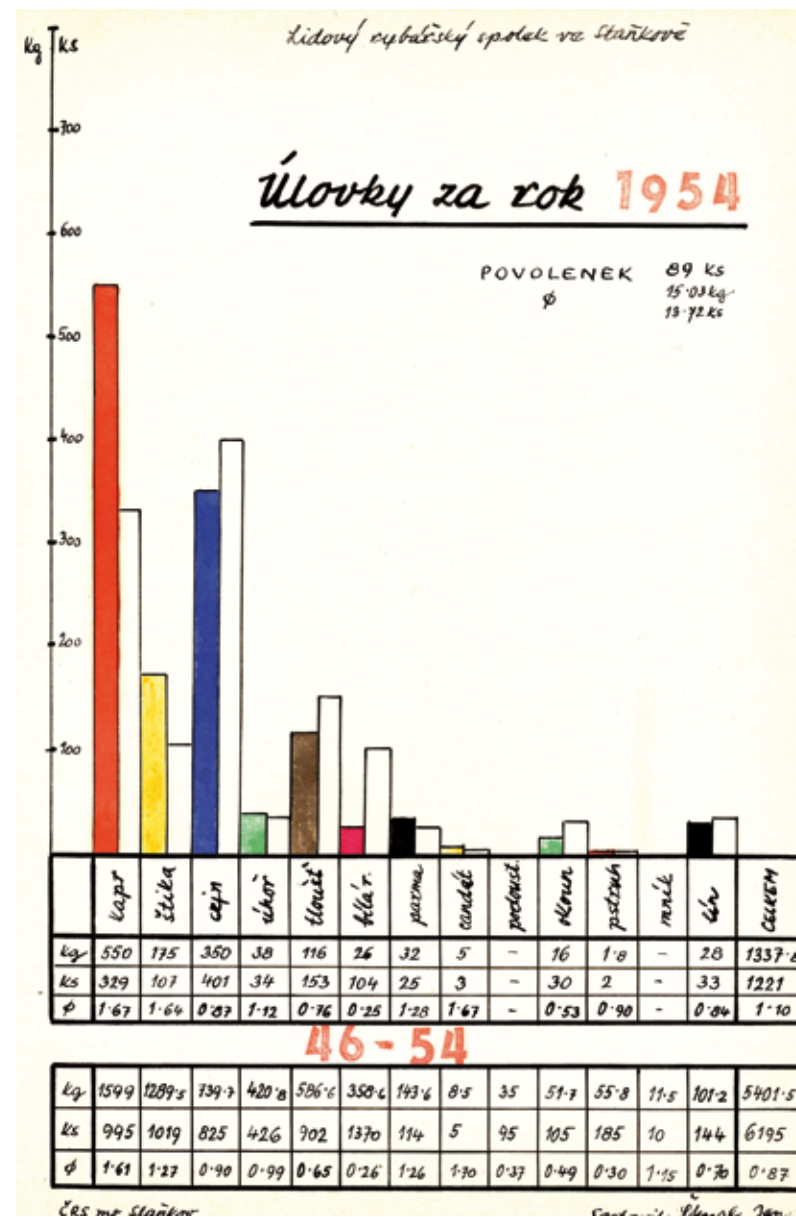
Tím bylo dokončeno nejnáročnější dílo v historii staňkovského rybářského spolku. Vzniklo obětavostí členů, kteří tu podle statistik odpracovali stovky brigádnických hodin. Mechanizace byla využita jen v nejnútnejších případech, ručně například usazovali rybáři betonové dražní pražce vážící kolem 200 kg.

V době dokončení prací na rybníku Víšek II a před jeho kolaudací se členové místní organizace Staňkov sešli 25. 11. 1972 na slavnostní schůzi k 60. výročí svého založení. Po ní se všichni pobavili na estrádním večeru s předními umělci plzeňských divadel a na následující taneční veselici. Při příležitosti oslavy výročí bylo uděleno čestné vyznamenání zasloužilým funkcionářům a členům, zejména těm, kteří se významně podíleli brigádnickou prací na stavbě rybníka Víšek II. Tehdejšímu předsedovi spolku Josefu Píšovi byl udělen zlatý odznak prvního stupně stejně jako dalším členům, kteří vysoko překračovali stanovený počet brigádnických hodin, Josefu Klírovi, statistiku Janu Štenglovi. Odznakem II. stupně byl oceněn správce objektu Malý mlýn Karel Weis a odznak III. stupně obdrželi Václav Jasanský, ing. Ladislav Kupka, Jan Mandík a Bohuslav Wimmer.

Sedmdesátá léta byla vyplněna intenzivní prací při výrobě rybích násad na rybnících. Snaha rybářů byla velmi ovlivněna klimatickými podmínkami, takže úspěšná období střídaly i neúspěchy. Jako úspěšný lze uvést rok 1973, kdy bylo na chovných rybnících vyprodukováno 6 430 kusů násady kapra o celkové váze 4 493 kg, proti hned následujícímu roku 1974, kdy násady bylo jen 1 620 kusů vážících 1 012 kg.

Osvědčilo se svěřit rybníky do péče jednotlivým členům rybníčního odboru, ti pak zajišťovali komplexní letní i zimní ošetřování rybníků včetně příkrmování obsádky. Ryby byly při jejich péči ve velmi dobrém zdravotním stavu a hynutí bylo minimální.

Výbor se také usnesl a členská schůze schválila, aby důchodci, kteří pobírali důchod nižší než 800 Kčs, dostali příspěvek na povolenku ve

Grafy vypracované statistikem Josefem Kozou (i na následující straně).

Vyznamenávání členů na slavnostní schůzi k 70. výročí založení spolku.

rybochovných zařízení, produkce násad, krmení ryb a výlovy. Mnoho hodin si vyžádala dostavba rybniční soustavy Strachotín, a to dobudováním rybníků 5, 6 a 7 v roce 1988. Rybáři se podíleli také na stavbě mateřské školy ve Staňkově, která byla realizována Městským národním výborem Staňkov v akci Z. Tak jako v předcházejících letech pomáhali ve špičkových pracích Jednotnému zemědělskému družstvu Staňkov, zejména v období žní. Věnovali se mladým zájemcům o rybaření, postarali se i o zábavu a kulturu pořádáním rybářských závodů, večírků, tradičních plesů a zájezdů.

Veřejnosti prezentovali svou činnost ve vývěsní skříňce na náměstí, v níž jednou za měsíc zveřejňovali aktuální události ze spolkového rybářského života.

Během roku 1980 proběhla výměna členských legitimací a po úpravě krajských výborů byla provedena nová rajonizace. Ke Staňkovu připadl

Ohučov, Puclice, Vránov, Křenovy, Hlohová, Čermná a Mimov. Členové z Osvračína a Blížejova přešli do místní organizace Domažlice.

V tomto období pro rybáře definitivně ztratil po hospodářské stránce význam Laškov a Lukavický potok, který po zmeliorování nebyl využitelný pro původní chov pstruha.

Rybáři si nezapomněli připomenout 70. výročí své organizace, a to 30. 10. 1982 slavnostní schůzí v Lidovém domě. Se zásadním příspěvkem na ní vystoupil Josef Klír a zhodnotil činnost za uplynulá léta. Nechybělo vyhodnocení zasloužilých členů místní organizace. Pozdravit je přišli hosté za Městský výbor Národní fronty (Karel Komorous) a Městský výbor KSČ (Miroslav Koptík). Na závěr vystoupil zástupce krajského výboru Českého rybářského svazu. Následovalo estrádní vystoupení skupiny Rackové z Holýšova a večer taneční veselice s hudbou Regent řízenou Karlem Fictumem.

Po listopadu 1989

Listopad 1989 a po něm následující události přinesly řadu změn ve společnosti, a to ve všech oblastech, v politice, ekonomice, kultuře i ve spolkovém životě. Ve staňkovské místní organizaci Českého rybářského svazu bylo zapsáno 215 členů, v závěru tříletého funkčního období byl předsedou MVDr. Jaroslav Přibyslavský, místopředsedou Jaroslav Kraus, jednatelem Karel Hanzlík, předsedou kontrolní a revizní komise Josef Vrzal. Ve stejném složení pokračovali jmenovaní i v dalším funkčním období (1990–1993). Na těchto funkcionářích spočívala největší odpovědnost při řešení aktuálních organizačních záležitostí, k nimž bylo třeba v nové situaci přistoupit.

Na pořad jednání se dostala otázka způsobu hospodaření místní organizace, zda setrvat v krajském hospodaření, nebo začít hospodařit samostatně. O výsledcích hospodaření byli členové informováni v průběhu roku na členských schůzích. Výbor přišel s představou, že plnění povinností zarybnění revíru 5 Radbuza zůstane v daném rozsahu s poradenskou a kontrolní činností Územního svazu Plzeň. Požadavky na dodávky plůdku a jiných kategorií ryb se budou uplatňovat dle možností u územního svazu.

Na závěr roku 1990 se připravoval mimořádný sjezd k organizačnímu uspořádání svazu a místní organizace měly během roku zasílat připomínky a náměty na změny. Sjezdu se zúčastnil předseda staňkovské organizace Jaroslav Přibyslavský. V usnesení sjezdu, který se konal v ekonomicky, společensky a právně složitém období, se konstatovalo, že se podařilo i při značném zatížení naší krajiny udržet stále téměř původní spektrum ryb a rovněž výkon rybářského práva se podařilo

díky zavedení různých druhů povolenek téměř na všech vodách zachovat.

Schváleno bylo znění nových stanov se zásadními úkoly:

- pečovat o ochranu čistoty vod a životního prostředí,
- zajistit kvalifikaci hospodářů a jejich zástupců,
- v rámci hospodaření na revírech se zaměřit na zachování případně obnovení pestrosti rybích obsádek.

Právně se 14. 1. 1991 místní organizace staly organizačními jednotkami sdružení (sdružení ČRS).

Odborná klasifikace činnosti řadila rybáře mezi zájmové svazy, spolky a kluby a jako hlavní činnost byla uvedena výroba násad pro zarybnění vodního toku zejména revíru 5 Radbuza (431049). Původní krajské výbory se začaly nazývat územní svazy. Na úrovni územních svazů se nejvyšším orgánem stala územní konference a mezi konferencemi byly výkonnými funkcemi pověřeny výbory územních svazů.

Pátá územní konference v Plzni 24. 6. 1992 uložila všem revírům, aby se samy vyhodnotily podle místního významu a rozhodly se, zda se mají zachovat, zrušit nebo zachovat se změnou pravidel. Staňkov se přiklonil k variantě revír zachovat.

Ve staňkovské místní organizaci se nadále část členů zabývala otázkou osamostatnění v rámci územního svazu. Na schůzi s účastí zástupců územního svazu Plzeň 5. května 1992 hlasovali ze 102 přítomných 74 členů pro vystoupení, 19 jich bylo proti, tři se zdrželi hlasování a 5 hlasů bylo neplatných. Tato problematika byla i na pořadu členské schůze v lednu 1993. Názory členů se rozcházel, dokonce ti, kteří nesouhlasili s osamostatněním, vystoupili s žádostí o zřízení (ustavení) další místní organizace ve Staňkově. Na schůzi pozvali z plzeňského územního svazu předsedu Jaromíra Kotvu a tajemníka Jana Štípka. Jak ukázal další vývoj, zůstala staňkovská organizace jednotná.

V období hledání optimálního uspořádání rybářských organizací byly na V. sněmu 27. 11. 1999 schváleny stanovy Českého rybářského

svazu. Pro územní svazy z nich vyplýval základní úkol koordinovat činnost místních organizací, poskytovat jim odbornou pomoc a chránit a prosazovat zájmy svazu a jeho členů.

Podle stanov je Český rybářský svaz občanské sdružení podle zák. č. 83/1990Sb. O sdružování občanů. Jeho posláním je

- vykonávat rybářské právo ve smyslu zákona o rybářství. Chovat, chránit a lovit ryby a jiné vodní živočichy v rybářských revírech a rybochovných zařízeních;
- poskytovat služby pro organizační jednotky svazu a jeho členy včetně nákupu a distribuce rybích násad a pro zarybnování rybářských revírů;
- chránit přírodu, čistotu vod a životní prostředí;
- podílet se na mimoškolní výchově dětí a mládeže v oboru rybářství, ochrany životního prostředí a přírody;
- rozvíjet a popularizovat rybářský sport.

Řešení majetkových poměrů

Staňkovská místní organizace musela v tomto období změn vyřešit jeden z nejobtížnějších úkolů týkající se vlastnictví pozemků. V době budování rybníků za socialismu bylo většinou vlastníkem pozemků JZD, proto bylo snadné získat pozemky nevhodné k polnímu hospodářství ke zřízení vodních ploch. Po revoluci se však o pozemky hlásili původní soukromí vlastníci a s nimi opět musela organizace obtížně jednat o získání těchto pozemků, aby zachránila svá díla. Pozemky přímo pod rybníky byly postupně koupeny většinou od potomků původních majitelů nebo směnou za jiné pozemky, které ovšem museli rybáři nejprve koupit. Finančně i časově náročnými transakcemi se podařilo získat všechny pozemky pod rybníční soustavou Strachotín 1–7, pod rybníkem Víšek I a s výjimkou několika bezvýznamných pozemků i pod rybníkem Víšek II. Podařilo se získat do vlastnictví i celý objekt Malého mlýna zakoupením stodoly, která byla majetkem JZD. Tento rozsáhlý majetek se obhospodařoval pouze brigádnickou

činností se stanoveným počtem hodin. Někteří členové nebyli ochotni svoji povinnost splnit a odcházeli do jiných organizací, kde se brigády nevyžadovaly. K zamezení takové fluktuace byl v roce 2010 vytvořen Západočeským územním svazem fond Společné hospodaření revíru (SHR), který přerozděluje finanční prostředky do organizací podle produkce. Existence fondu umožnila proplácení brigádnických hodin a jejich počet se snížil z průměrných 2 500 hodin na 1 200 ročně. Ke zvládnutí potřebných prací se postupně nakupovala technika – traktor s vlekem, motorová pila, agregát na výrobu elektrické energie, sekačky, křovinořezy, maringotka pro výlovy.

Nový rybářský zákon

Změny v organizaci i pojetí činnosti rybářů se podařilo zakotvit v novém zákoně, který byl koncipován na základě osmi zásadních bodů navržených Českým rybářským svazem, z nichž jsou nejvýznamnější:

- právo rybářského hospodaření je základní součástí legislativních norem upravujících rybářství provozované rybníkářsky i hospodařením v rybářských revírech. Podstatou rybářského hospodaření je oprávnění vysazovat, chovat, chránit a lovit ryby i jiné vodní organizmy,

- právo rybářského hospodářství na rybářských revírech propůjčuje stát prostřednictvím Ministerstva zemědělství právníkům případně fyzickým osobám, splňujícím předepsaná kritéria rybářské odbornosti, přičemž se přednostně zohledňují nezávislé rybářské organizace,

- rybářské revíry jsou vodní celky vytvořené na tekoucích vodách v rozsahu umožňujícím řádné rybářské hospodaření z ekologického, ekonomického a rybářsky žádoucího hlediska.

Nový zákon č. 99/2004Sb. o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně rybolovných zdrojů nabyl účinnosti 1. dubna 2004, prováděcí vyhláška č. 197/2004 23. 4. 2004 a platí do současnosti. Soupisy revírů zůstaly v platnosti.

Druhy ryb v revíru

V té době byl vypracován přehled o výskytu ryb v revíru Radbuza 5: v Radbuze se v posledních pěti letech pravidelně vyskytovala štika obecná, plotice obecná, lipan podhorní, jelec proudník, jelec tloušť, lín obecný, hrouzek obecný, ouklej obecná, cejn velký, kapr obecný, tolstolobik bílý, úhoř říční, okoun říční, ježdík obecný, candát obecný. Vzácný je amur bílý a parma obecná.

V Zubřině (od ústí do Radbuzy až k jezu v Pasece u Hlohové) to bylo obdobné: štika obecná, plotice obecná, jelec proudník, jelec tloušť, lín obecný, hrouzek obecný, ouklej obecná, cejn velký, kapr obecný, úhoř říční, okoun říční, ježdík obecný, candát obecný.

Vzácný je v tomto toku mník jednovousý.

Na předcházejících stránkách byl popsán vývoj staňkovské rybářské organizace od jejího vzniku jako rybářského spolku téměř do současnosti. Některé počiny, události a problémy si zaslouží samostatnou pozornost, proto jim jsou věnovány další řádky.

Malý mlýn

V roce 1962 se staňkovským rybářům naskytla možnost výhodné koupě vlastního objektu, a to Malého mlýna. Vlastníkem komplexu zdejších nemovitostí byl stát, operativním správcem Zemědělský nákupní a zásobovací podnik, n. p. Plzeň.

20. června 1962 požádali rybáři Městský národní výbor ve Staňkově o schválení a doporučení koupě budovy mlýna včetně pozemku před ní. Žádost odůvodnili tím, že objekt, který je navíc v těsné blízkosti řeky, potřebují jako skladiště rybářských potřeb pro výlovy rybníků a pro vybudování sádek pro ryby. Měli zájem jen o koupi budovy, ve které je turbina a přilehlý byt a pozemek před budovou. Členská schůze 22. 9. 1963 souhlasila s koupí Malého mlýna za maximální částku 3 000 Kčs. V průběhu jednání však byla rybářům nabídnuta ještě obytná část, skladiště, pekárna a kolny za celkovou částku 10 414,20 Kčs, a ti výhodnou nabídku přijali. Kupní smlouvou z 28. 1. 1964 Staňkovští objekt Malého mlýna číslo popisné 21 za uvedenou částku získali. Stodolu koupilo Jednotné zemědělské družstvo Radbuza Staňkov. Rybáře čekaly finančně náročné adaptační práce, jejichž náklady byly spočítány na 21 845,90 Kčs:

- adaptace pekárny na garáž,
- adaptace prostoru turbíny na lapadlo,
- opravy vlastní mlýnské budovy (4 okna, dveře se zárubní, oprava dřevěných podlah pater v mlýnici a schodiště do pater),
- celková oprava střech – přeložení a nové tašky a hřebenáče,
- oplocení přední části pozemku,
- přemístění a oprava kůlny jako skladiště pro hnojiva a vápno.

Finančně byly probíhající akce, koupě a oprava budovy Malého mlýna a k tomu dokončovací práce na strachotínském rybníku tak náročné, že je organizace nebyla schopna hradit z vlastních prostředků. Z toho důvodu požádala 9. 6. 1964 ústřední sekretariát Československého rybářského svazu v Praze o poskytnutí finančního příspěvku z dotací poskytovaných místním organizacím. Svoji žádost zdůvodnili následovně:

1. Zakoupili Malý mlýn s přilehlou obytnou budovou a parcelou za 10 000 Kčs + 1 800 Kčs za vyměření a poplatky. Koupě byla realizována z vlastních finančních prostředků mimo rozpočet.

2. Dokončují výstavbu rybníka na soustavě Strachotín – vyčerpali celý příspěvek ministerstva z loňského roku ve výši 20 000 Kčs (půjčka 9 800 Kčs vrácena ústřednímu výboru svazu). Soustava byla pozemkově vyměřena a katastrálně vyčleněna s cílem zajistit majetkový převod na místní organizaci. Nový zákon o vlastnictví půdy postavil akci na novou majetkoprávní základnu a majetkový převod ztratil význam. Za geometrické práce zůstala u ústředního výboru svazu půjčka 6 880 Kčs.

3. V roce 1963 koupili od ústředního výboru svazu nákladní auto Praga RND za 10 000 Kčs s tím, že se v jednotlivých letech obnos bude splácet (2 000 Kčs v roce 1963, 3 000 Kčs v roce 1964 a poslední splátku ve výši 5 000 Kčs v roce 1965).

4. V objektu Malý mlýn se provádí adaptace pekárny na garáž, která má být hotová do podzimu, a další nutné opravy na objektu (omítání, nejnutnější oprava střechy, přípravné práce na vybudování líhne v prostoru mlýnice). Zároveň probíhá demontáž turbíny a demoliční práce spojené se zhotovením a instalací úhořího lapadla (se zprovozněním se počítá na jaře 1965).

Proto rybáři žádají o prominutí půjčky 6 800 Kčs na geometrické práce a poskytnutí jakékoliv částky na opravy Malého mlýna.

V roce 1966 byly z větší části opraveny fasády a štíty, zasazena okna, obílen obytný dům a garáž, obílána mlýnská budova, oplechována vrata do mlýnice, zhotovena 2 okna, natřena vrata a sloupky plotu, vy-

budován záchod a opraveny sádky. V hrubých rysech byla dokončena garáž a provedeny vnější úpravy budov včetně střech. Zhruba byla provedena adaptace vnitřních prostor.

Povolení k trvalému užívání upraveného objektu Malý mlýn čp. 21 bylo vydáno 1. 5. 1967. Do konce roku 1967 chtěli rybáři soustředit do budovy veškerý inventář.

Při koupi objektu v něm bydlel Josef Mandlík, který dostal soudní výpověď, a v říjnu 1964 získal byt v Malém mlýně rybář Karel Weis.

V roce 1981 proběhla kolaudace úpravy bytu v Malém mlýně, při které byla z bývalé spíže zřízena koupelna a WC včetně rozvodu vody a kanalizace zaústějící do nově vybudovaného biologického septiku. Ze stáje byla postavena další obytná místnost.

Další úpravy proběhly v následujících letech. Prostor před mlýnicí, kde se čistí rybářské náčiní, se vydláždil. Opravily a nahodily se tři štíty budov, nad lapadlem se opravila a přeložila střecha. Kolem lapadla se postavil nový plot, v jedné místnosti se opravil strop, ve druhé se vymalovalo a natřely se podlahy. Ze dvora se vyvezl odpad.

Nejrozsáhlejší důkladné opravy se uskutečnily v letech 2010 – 2012. Vzhledem k blížícím se oslavám 100. výročí založení spolku se rybáři rozhodli vybudovat nové sociální zařízení a kuchyňku. Zároveň byla místo septiku zřízena nová čistička odpadních vod a v celém objektu byla rekonstruována vodovodní a kanalizační síť. Také byla uvedena do souladu s platnými předpisy nevyhovující elektroinstalace. Nutná celková oprava střechy se spojila s výstavbou zcela nového komína. Na zahradě byly vykáceny ovocné i lesní stromy a vyrovnán terén. Celkové náklady na rekonstrukci a další úpravy si vyžádaly zhruba 600 000 Kč.

U objektu Malý mlýn byla vybudována sádka ryb s napouštěním z řeky a v roce 1998 byla původní sádka rozšířena na současné rozměry, tj. 6x10 m o hloubce 2 metry.

Úhoří lapadlo

V zakoupeném objektu Malého mlýna se rybáři rozhodli zlikvidovat turbínu, která údajně již delší dobu nesloužila svému účelu, a umístit v prostoru strojirny turbíny úhoří lapadlo. Na akci požádali o mimořádný příspěvek ústředí svazu, který budování těchto zařízení podporoval. Obdrželi 10 000 Kčs a 24. 5. 1965 získali stavební povolení. Podle projektu vypracovaného v dubnu 1965 ing. O. Kockem z Prahy se k umístění lapadla využilo spodní stavby strojovny po vybourání turbíny v Malém mlýně. Pohyblivá konstrukce lapadla se měla zavěsit na konci stropu turbinové stavby, turbinová kašna měla být upravena k vedení vody v její zadní stěně otvorem 1,60x80 cm. Lapadlo funguje při tazích úhořů oběma směry. Lapací bedna má mít rozměry 60x65x80 cm.

S výstavbou chtěli rybáři začít v březnu 1965 a dokončit ji v dubnu nebo v květnu. Nepříznivé léto s trvale vysokým stavem vody zapříčinilo zpoždění ve výstavbě a úhoří lapadlo bylo dáno do provozu 15. 3. 1967 jako jediné v Západočeském kraji. Čištěním jeslí a úhořího lapadla byl pověřen Karel Weiss, obsluhou Jan Mandík, Josef Píš a Josef Klír. V prvních letech provozu lapadla byly úlovky dobré, do roku 1982 bylo odchyceno 1 249 úhořů o celkové váze 783 kg. Ulovené úhoře prodávala organizace zájemcům na místě, v maloobchodní síti a prostřednictvím plzeňského krajského svazu je dodávala i na export. V dalších letech se počet úlovků snižoval a několik let před ukončením jeho provozu v roce 1990 nebyl odchycen ani jeden kus, což byl důsledek nevysazování úhořího monté. V současnosti zřízení lapadla nehodnotí členové spolku jako příliš šťastné, velkou škodu vidí

Úhoří lapadlo.

v nevrátne likvidaci turbíny, která v té době byla schopna vyrobit až 23 kW. Po zrušení lapadla opět ožila myšlenka instalace turbíny a zřízení malé vodní elektrárny. V roce 1989 nechali rybáři vypracovat projekt na obnovu malé vodní elektrárny. Přivezly se i dvě turbíny, bohužel až staňkovský odborník na vodní elektrárny pan Jirkovský projekt zpochybnil. Nepočítalo se v něm totiž s tím, že při opravě jezu došlo ke snížení jeho koruny, a tím budou turbíny v této lokalitě nefunkční. K dalšímu pokusu o zřízení malé vodní elektrárny došlo v roce 2010. Nově vypracovaná studie sice navrhla určité přijatelné řešení, ale vzhledem k technologické a tím i finanční náročnosti stavby se zatím v realizaci tohoto záměru nepokračuje. Přesto je vybudování malé vodní elektrárny stále aktuální, i když v poměrně menším měřítku.

Čistota vody a ochrana životního prostředí

K racionálnímu rybaření neodmyslitelně náleží i péče o čistotu vod a s tím související ochrana životního prostředí. Vyplývá to ze spojitosti obou činností – jenom ve zdravém prostředí mohou rybáři zajistit dostatek ryb i dostatek úlovků.

Nejstarší zpráva, která se týká čistoty vody v Radbuze, je známá už z konce 19. století. Dne 4. 11. 1893 píše nájemce lovu ryb v Radbuze Antonín Pelšer: „Jako nájemce lovu v posledních letech trpím tím, že zdejší skelné hutě Ondřeje Zieglera a syna všechny tovární výkaly do Radbuzy vypouštějí.“ Aby se takovému jednání zabránilo, podal jmenovaný nájemce oznámení Okresnímu hejtmanství v Horšovském Týně a žádal o komisionální vyšetření. Podle jím pořízeného chemického rozboru je voda „nezdravá a chovu ryb nanejvýš nebezpečná“.

První zaznamenaný výskyt otravy ryb byl zjištěn na potocích v roce 1955, proto se začalo ve větší míře prosazovat značkování ryb, dokonce ten kdo značku odevzdal, získal odměnu 20 Kčs.

V roce 1958 zorganizoval odbor vodního hospodářství Krajského národního výboru v Plzni síť aktivistických trojek tak, aby v obvodu každé místní organizace působila jedna taková trojice, která dohlížela na čistotu vod a odhalovala prohřešky proti řádnému chování. Členové dostali odběrné soupravy a úřední legitimaci aktivisty. Byly to pomocné orgány národních výborů. Staňkovská trojka měla čtyři členy: Zdeňka Opavského, Josefa Šoustka, Jindřicha Budína a MUDr. Karla Kalinu z Kolovče. Vedle těchto aktivistů dbali o čistotu vod funkcionáři rybářských organizací – referentský sbor pro čistotu vod. Nebyly to úřední orgány, ale také oni sledovali případy znečišťování vody,

navazovali se znečišťovateli kontakty a usilovali o nápravu. Pro tuto činnost byli školeni.

Po reorganizaci státní správy v roce 1960 byl na novém Okresním národním výboru zřízen odbor pro vodní hospodářství a energetiku. Při něm byla ustavena komise pro vodní hospodářství, která měla všestranně dozírat na vodohospodářskou činnost v celém okrese – na meliorace, budování a udržování vodních staveb, jezů atd. Měli v ní kromě osob doporučených místními národními výbory zasedat také členové místních organizací rybářů.

Na znečišťování vody se na revíru č. 5 podílely z průmyslových podniků Hospodářské družstvo mlýn Staňkov, Chlumčanské keramické závody Staňkov a staňkovský pivovar, které při neexistenci čističek vypouštěly do řeky závadné tekutiny. Velký podíl na zhoršování kvality vodních toků měli také zemědělci, a to JZD Staňkov a JZD Křenovy. Příčinou byla narůstající chemizace zemědělství i nezodpovědné chování těch, kteří s těmito látkami zacházeli. Právě takové jednání způsobilo největší škody v historii staňkovského revíru.

Otrava ryb v roce 1960

K otravě došlo pravděpodobně ve dnech 27. 5. až 4. 6. 1960 přibližně v délce 9 km od jezu v Semošicích až k jezu u Družstevního mlýna ve Staňkově. V místě, kde pracovníci Státní traktorové stanice Horšovský Týn odebírali z řeky vodu na ředění postřiku lnu, bylo zaznamenáno velké vypálené místo na břehu, které svědčilo o úniku většího množství chemikálií. Tato toxická látka se dostala i do řeky, protože od tohoto místa bylo po proudu nalezeno velké množství otrávených ryb, zatímco proti proudu žádná. Ještě 5. 6. byly odeslány vzorky uhynulých ryb Výzkumnému ústavu rybářskému ve Vodňanech k rozboru do Vodňan, kam byly 6. 6. odeslány i vzorky vody. Vzorky vody i uhynulých ryb byly zaslány také Krajské hygienicko-epidemiologické stanici do Plzně. Otrava byla nahlášena Sboru národní bezpečnosti Staňkov a Horšovský Týn, Krajskému národnímu výboru Plzeň,

Okresní hygienické stanici ve Stodě a Horšovském Týně. Vyšetřování v trestní věci otravy ryb v té době nezjištěným jedem v řece Radbuze bylo zahájeno 6. 6. 1960. Podezření bylo vzneseno na zaměstnance Státní traktorové stanice, kteří prováděli postřik lnu blízko řeky na polích Jednotného zemědělského družstva Semošice.

Bilance škod byla obrovská. Uhynulo 50 q ryb, poněkud více kaprů, cejnů a bílé ryby.

Při konečném hlášení 26. 7. 1960 byly uvedeny konkrétní ztráty ve výši 22 360 Kčs:

Cejn	1 000 kg	1 370 kusů
Kapr	850 kg	1 520 kusů
Parma	200 kg	200 kusů
Bílá ryba	800 kg	1 400 kusů
Štika	280 kg	380 kusů
Okoun	60 kg	70 kusů
Candát	40 kg	60 kusů

Šetřením odborných pracovišť nebylo však ani v jednom případě zjištěno, že by k otravě došlo postřikovými preparáty. Bylo pouze zjištěno, že otravu ryb způsobila náhlá změna jakosti vody. Protože nebyly odebrány vzorky vody nad ohroženým úsekem, nebylo možné podle nich zjistit, čím vinou se tak stalo. Podle rozborů z Vodňan došlo k úhynu působením toxických látek, hlavně sloučeninami železa, které vysoko překračovalo mez toxicity.

1. srpna 1960 rozhodl okresní prokurátor v Domažlicích v trestní věci proti neznámému pachateli pro trestný čin poškození majetku v socialistickém vlastnictví z nedbalosti podle § 246/1,2 trestního zákoníku trestní stíhání zastavit s tím, že postižené organizace musí náhradu škod požadovat přímým jednáním se znečišťovatelem, případně soudní cestou. Prokuratura ani arbitráž neoznačila traktorovou stanici v Horšovském Týně jako hlavního viníka a staňkovští rybáři nedostali žádnou náhradu.

V kanceláři Státní traktorové stanice v Horšovském Týně byl 30. srpna 1960 sepsán zápis, jehož předmětem byl výsledek místního vodohospodářského šetření příčin otravy ryb v Radbuze. Zástupci stanice popírali, že by havárii způsobili. Argumentovali tím, že brali vodu k postřiku také z rybníka v Bystřici, kde se nic nestalo, přestože je rybník zarybněn. Dále také uváděli, že manipulovali s postřikem 27. 5., ale k úhynu došlo 4. 6. Proti těmto námitkám měli rybáři proti pracovníkům STS argument, že postřik údajně prováděl jejich nový zaměstnanec, který nebyl zapracován k manipulaci s postřikovou soupravou. Staňkovská místní organizace požadovala náhradu 22 360 Kčs. Zástupci traktorové stanice dále trvali na své nevině a další výzvy k jednání ignorovali.

Staňkovští rybáři nechtěli boj o uznání viníka a získání náhrady za utrpěnou škodu vzdát. Bylo napsáno mnoho dopisů, hlášení, prohlášení na různé úřady, náhrada škody však zůstala nevyřešena. V roce 1962 podali rybáři na Státní traktorovou stanici Horšovský Týn ve věci náhrady škody za uhynulé ryby trestní oznámení. Na konci roku dostala místní organizace úhradu za otravu ryb od ústředí Českoslo-

venského rybářského svazu ve výši 12 000 Kčs. Zároveň se rozhodlo, že žaloba na STS Horšovský Týn nebude podána.

František Kupka, školený rybářský hospodář, napsal v roce 1963 do časopisu Československý rybář výstražný článek „Pozor na herbicidy – postřikové látky proti plevelům“. Popisuje případ nezodpovědné manipulace s postřiky Státní traktorové stanice Horšovský Týn a následné otrávení 50 q ryb. Varuje před nebezpečnými herbicidy, které jsou pro ryby jedovaté, a apeluje na zemědělce, aby při manipulaci s nimi dodržovali předpisy, zejména při čerpání vody z řek a rybníků do koncentrovaných postřiků.

Přes činnost referentů hlídajících čistotu vody docházelo k dalším menším i větším znečištěním buď selháním nebo nedbalostí zemědělců (v roce 1963 z návesního rybníka v Močeradech byla splavena část pohonných hmot a olejů ze skladu poblíž rybníka, v roce 1964 byli opakovaně vyzýváni k nápravě družstevníci na farmě v Semošicích, kteří nevyváželi močůvku, a ta pak vytékala do řeky a zhoršovala kvalitu vody). Stále se objevovaly případy mytí traktorů, aut a jiných vozidel v řece.

Některé havárie byly způsobeny nepřízní počasí. Po prudkém dešti 25. 7. 1964, který spláchl postřik z některého sousedního pozemku, došlo k otravě ryb na revíru č. 5 pod obcí Semošice v délce 400–1 500 m. Bylo postiženo 730 ryb o váze 550 kg: 280 cejnů (250 kg), 95 parem (110 kg), 55 štik (70 kg), 180 plotic (50 kg), 120 tloušťů (70 kg). Postiženy byly většinou těžší ryby. Ze stejného důvodu v létě 1964 postihla katastrofa třetí rybník Strachotín 3, kde skoro úplně vyhynul plůdek následkem vyplavování postřiku při prudkých deštích z okolních polí.

Vysoký obsah amoniaku a oxidovatelných látek 9. 6. 1967 byl příčinou hynutí ryb v potoce Laškov. Chemickým rozbohem Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického ve Vodňanech bylo prokázáno, že potok je částečně znečišťován odpadní vodou z kanalizace z Pučlic, hlavně odpadní vodou z kanalizace ze stájí. Potok Laškov

protéká obcí Puclice a je napájen vlásečnicemi z Malahova a nově provedenou meliorací. Na potok je napojen návesní rybník v Puclících a místní obecní kanalizace. Do kanalizace ústí odpady ze stájí tří usedlostí, které využívá JZD Puclice k ustájení většího počtu hovězího dobytka. Stáje neměly vybudované dostatečně velké jímky. Laškov od Puclic až do ústí v délce 4 km byl zcela vytráven.

Vandalismus byl příčinou ztrát v Močeradech, kde měli staňkovští rybáři rybník v nájmu k rybochovným účelům. Staňkovští podali trestní oznámení na neznámé pachatele, kteří ve dnech 17. až 21. 9. 1966 rybník vypustili. Rybník měl výpustné zařízení, betonový požerák s dřevěným poklopem přepásaným petlicí na zámek, a ten byl už v předcházejících letech násilně otevřen a bylo manipulováno s hladinou na nižší stav vody. V roce 1966 se to stalo dvakrát. Nový zámek byl v září opět násilně odstraněn, odstraněny byly i prkenné překážky z požeráku, a tím došlo k úplnému vypuštění vody z rybníka. Bylo tam 335 kaprů o průměrné váze 250 g (dvouletá násada kapra K2). Jen na obsádce tak vznikla škoda 844,20 Kčs, další škoda byla způsobena na rybničním zařízení – celkem 1 085,50 Kčs. Hrozilo, že horní rybník bude samovolně uzavřen bahnem a provalí se hráz. Při případném požáru by tak byla obec bez vody. Navíc bylo v horním rybníku 750 kaprů. Vyšetřováním se zjistilo, že tento vandalský čin měli na svědomí žáci staňkovské devítiletky. Způsobenou škodu zaplatili jejich rodiče.

Infekční vodnatelnost ryb

V hospodářském roce 1966 zaznamenali staňkovští rybáři velké ztráty z důvodu onemocnění ryb. V květnu 1966 byl proveden výlov rybníka Víšku: ze 1 400 kaprů byly u dvou třetin ryb pozorovatelné červené skvrny. Podle veterinárního vyšetření se jednalo o nakažlivou vodnatelnost, která způsobila hromadné hynutí ryb. Ryby byly přeléčeny antibiotiky, rybník byl vypuštěn a řádně vydezinfikován páleným vápnem. Do roku 1967 musel být rybník bez obsádky. V menší míře se

akutní infekční vodnatelnost vyskytla i v rybníku Strachotín a v rybníku v Močeradech. Po letech, kdy rybáři dokázali zajišťovat obsádku revíru z vlastní produkce, nebyli tentokrát schopni pokrýt plánovanou obsádku revíru.

Škodu přes 10 000 Kčs zaznamenali rybáři v srpnu roku 1969 v úseku řeky od Vránova k družstevnímu jezu ve Staňkově v délce 6 až 7 km. Otrava nastala zakrvěním žaber kaprů (470 kusů o váze 658 kg), candátů (65 kusů o váze 78 kg), štik (180 kusů o váze 126 kg), cejnů (245 kusů o váze 195 kg), tloušťů (26 kusů o váze 18 kg) a bílé ryby (850 kusů o váze 187 kg).

Vzhledem k narůstající chemizaci zemědělství a vybavení domácností celou řadou saponátových prostředků, které se při neexistenci čističek na povodí dostávaly do řeky, se kvalita vody dále zhoršovala. Negativní dopad na revír mělo snížení výšky jezů při jejich generální opravě. Řečiště revíru se zanášelo splavenou ornici z polí a některé kdysi atraktivní úseky revíru zmizely, protože výška hladiny byla minimální. Nízký stav vody a větší koncentrace škodlivin působil nepříznivě na reprodukční schopnosti ryb, značně ubyly bílé ryby a zaznamenal se menší odlov štiky.

V roce 1978 byla na Okresním národním výboru Domažlice ustavena vodní stráž, která mohla na místě potrestat blokovou pokutou osoby přistižené při znečišťování vodních toků, například mytím aut v řece atp. V následujícím roce byla 120 členům rybářské stráže rozšířena působnost na celý kraj, mohli provádět kontroly i mimo svůj revír. Ze Staňkova tuto pravomoc získal agilní člen místní organizace Josef Koza.

S čistotou vody se potýkali rybáři i v 80. letech. Zejména mělké úseky (Křenovy pod mostem, náves Vránov, pod Malým mlýnem a pod jezem od bývalého hospodářského družstva až k lávce ve Staňkově) byly postupně znečišťovány nejvíce. Kvalita vody se vlivem civilizačních faktorů včetně chemizace nadále zhoršovala. Regulováním

drobných toků a ne vždy účelnými melioracemi docházelo v letních měsících k minimálnímu průtoku vody, a tím k jejímu menšímu okysličování. To všechno mělo neblahý dopad na život a zejména rozmnožování vodních živočichů.

Stálým znečišťovatelem byly Chlumčanské keramické závody, které vypouštěly závadné látky do veřejné kanalizace, a tím do řeky.

V roce 1981 způsobila otravu ryb ve Víšku nepřijatelná koncentrace škodlivých látek ze siláže, které tam natekly z farmy Hlohovčice Jednotného zemědělského družstva Srbice. Škoda za uhynulé ryby dosáhla 6 400 Kčs a v tomto případě ji viník uhradil.

Značné škody napáchaly v červnu 1986 prudké deště hlavně na strachotínském rybníční soustavě. Voda postupně protékla všemi rybníky a způsobila největší škody na hrázích rybníků Strachotín 2 a Strachotín 5. U druhého rybníka byl poškozen přepad a částečně hráz. Bylo tu komorováno 1 670 línů určených na export. Celý rybník byl vypláchnut a z původního množství zbyla pouze jedna sedmina ryb. Na pátém strachotínském rybníku došlo z poloviny k poškození koruny hráze a byl zničen štíčí plůdek 6 až 7 cm velký, který měl být během 14 dnů nasazen do revíru.

Rozsáhlejší havárii oznámili rybáři počátkem července 1991. Údajně uhynulo 600 kg ryb asi 500 m od ohučovského jezu. Oponoval však krajský inspektorát České vodohospodářské inspekce, který popřel, že šlo o hromadný úhyn ryb, protože jeho inspektoři našli jen několik kusů ryb a uhynulé ryby se nenašly ani u norné stěny ve Stodu. Nesouhlasil ani s tvrzením staňkovských rybářů, že šlo o chybný postup při postřiku luk toxickým přípravkem DAM 390. Podle inspektorů zahynuly ryby kvůli kyslíkovému deficitu, podle vodňanského Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického byla příčinou úhynu náhlá změna životního prostředí.

Začátkem roku 1991 se vypořádali rybáři se ztrátami na Víšku I a II zaviněnými divokými kachnami, které tam odchovávalo myslivecké sdružení. Kachny likvidovaly v rybnících plůdek kapra, takže při výlovech byly ztráty násady vyšší než 50 % (škoda přesahovala

10 000 Kč). Navíc kachny spotřebovávaly krmení určené rybám, a to byly další škody pro rybáře. Proto se obě organizace dohodly o ukončení odchovu kachen na rybnících.

V posledních letech došlo ke zlepšení čistoty vod díky výstavbě čistíček odpadních vod a do povodí se začali vracet predátoři, které tu poslední generace nepamatují. Je to zejména kormorán velký, volavka popelavá, norek americký a objevuje se i vydra říční. Ti všichni, ale zejména kormoráni působí obrovské škody, přesto zůstávají podle zákona chráněným druhem.

Povodně 2002

Opakované dlouhodobé vydatné srážky na rozsáhlém území jižní a západní části České republiky v srpnu 2002 způsobily povodňovou situaci, která nemá v historii České republiky obdobu. Úroveň průtoků ve Vltavě, jejích přítocích, v Labi a Dyji přesáhly v řadě případů zaznamenané úrovně od 12. století. Průchod povodní postihl kromě vodních toků rovněž rybníky a malé vodní nádrže a způsobil jejich obrovské poškození. Značné škody zaznamenali také rybáři ve Staňkově. Škody se monitorovaly podle metodického pokynu vydaného Ministerstvem zemědělství České republiky, úsek vodního hospodářství. Komise složená ze zástupců Zemědělské vodohospodářské správy, Rybářského sdružení České republiky, příslušného okresního úřadu a stavebního experta s účastí zástupce postiženého subjektu zjišťovala škody vzniklé na vodních dílech, odtokových strouhách a souvisejících objektech a zařízeních. Zjišťovala rovněž škody na rybnících a malých vodních nádržích.

Okresní úřad Domažlice vydal 15. 8. 2002 nařízení o provedení opatření po povodních. Výbor staňkovské místní organizace jej projednal na mimořádné schůzi 24. 8. 2002 a současně vyhodnotil předběžné škody na svých zařízeních. Na Víšku I bylo zničeno napouštěcí zařízení, narušena koruna boční hráze a poškozen přepad z rybníka. Předpokládané náklady na opravu odhadovali rybáři na 20 000 Kč.

Na Víšku II byl zničen můstek přes Srbický potok, což byla jediná přístupová cesta k rybníku. I tady bylo zničeno napouštěcí zařízení, na třech místech narušena boční hráz a odplaveno asi 200 m³ zeminy. Předpokládané náklady na opravu se odhadovaly na 80 000 Kč.

Na strachotínské rybniční soustavě byly částečně poničeny dva přepady u rybníků, jejichž oprava si vyžádala asi 10 000 Kč. Protrhla se hráz rybníka Strachotín 7. První odhad škod rybáři vyčíslili na 266 980 Kč, konečné škody se ukázaly ještě vyšší – 335 710 Kčs.

Na nemovitém majetku: 10 000 Kč.

Na rybochovných zařízeních, jejich součástech a líhních: 315 700 Kč, z toho na stavbách 110 000 Kč a na rybích obsádkách 215 710 Kč.

Škody na rybách:

Víšek I: K2 – 2 500 kusů po 20 dkg = 500 kg – 22 500 Kč

Víšek II: K3 – 2 000 kusů po 1kg = 2 000 kg – 90 000 Kč

Strachotín 1: K2 – 1000 kusů po 20 dkg = 200 kg – 9 000 Kč

Strachotín 2: K2 – 1 000 kusů po 20 dkg = 200 kg – 9 000 Kč

Strachotín 3: K2 – 720 kusů po 20 dkg = 144 kg – 6 480 Kč

Strachotín 4: K2 – 800 kusů po 20 dkg = 160 kg – 7 200 Kč

Strachotín 5: Š1 – 400 kusů po 5 dkg = 20 kg – 1 200 Kč

Strachotín 6: AMUR – 500 kusů po 5 dkg = 25 kg – 1 200 Kč

Strachotín 7: Š2 100 kusů po 10 dkg = 10 kg – 600 Kč

V Malém mlýně byla zatopená mlýnice s uskladněným krmivem a stavebním materiálem, obojí bylo při povodních znehodnoceno.

Od Vzájemné hasičské pojišťovny, kde má organizace pojištěný majetek, obdrželi rybáři 5 000 Kč. Ke zmírnění povodňových škod rozhodla Rada Českého rybářského svazu vydat mimořádnou povodňovou známku v hodnotě 100 Kč, kterou v roce 2003 platili všichni dospělí členové svazu. Tržba za tento mimořádný členský příspěvek byla účelově vázána na náhrady povodňových škod v rámci Českého rybářského svazu. Celkový výnos ze známek představoval 21 220 630 Kč. Místní organizaci ve Staňkově přiznala Rada ČRS na svém zasedání v dubnu 2003 příspěvek ve výši 170 198 Kč proti požadované částce 200 735 Kč.

Vzdělávání, kultura, zábava

K činnosti spolku neodmyslitelně patřilo vedle základní činnosti i vzdělávání členů a také zábava. Ještě v předválečných letech byla založena spolková knihovna s odbornými publikacemi s rybářskou problematikou, aby si členové spolku mohli prohlubovat své znalosti. Po válce zahájila knihovna znovu svou činnost až v roce 1956. Obsahovala přes 80 svazků a měl ji na starosti spolkový knihovník. V 60. letech byla umístěna v malém sále hotelu Dukla a po letech byla v roce 1979 pro nezájem zrušena. Od roku 1945 téměř všichni členové odebírali rybářský časopis.

Od roku 1955 zavedl František Kupka st. pravidelná školení pro nově se hlásící členy. Do té doby se pořádaly přednáškové večírky včetně promítání filmů s rybářskou tematikou. Na školeních, která probíhají i v současnosti, se zájemci o členství ve spolku seznamují s platným rybářským řádem, rybářským zákonem, rybolovnou technikou a hospodařením na tekoucích vodách a rybnících. Nabyté znalosti prokážou účastníci školení v závěrečných testech.

Funkcionáři absolvují tematická školení zaměřená na ochranu čistoty vod, rybniční hospodářství, rybolovnou techniku, školení jsou referenti pro práci s mládeží. Také členové elektrolovných čet bývali proškoleni. Většinou museli prokázat vědomosti zkouškou, aby získali osvědčení.

Na některých členských schůzích se promítaly naučné filmy, které poskytovalo ústředí svazu. Velký ohlas měla 16. 4. 1961 přednáška experta ing. Zdeňka Šimka „Rybářská procházka po československých vodách“ doprovázená diapozitivy.

K informování svých členů vydával výbor staňkovské organizace třikrát ročně Zpravodaj.

Dlouhou tradici měly rybářské večírky. Pro zajištění jednoho z prvních večírků se sešel 16. 11. 1931 zábavní výbor ve složení MUDr. Jiří Jírovec, Václav Cenefels, Václav Kvítek, Václav Peer, Bohumil. Fay, Josef Štengl, František Šindelář, František Kupka, Jan Fay, aby projednali přípravu na Rybářský večírek s rybími hody. Účinkoval na něm tehdy známý humorista z Plzně Šafařík, na programu byly i kuplety a hudba k tanci. Podávala se specialita – rybí párky. V listopadu bývaly v Dukle večírky až do 80. let. Nechyběla na nich hudba k tanci a poslechu, hrály se různé společenské hry. V některých letech byl večírek spojen s mikulášskou nadílkou.

Na nákladě usnešení valné hromady bude pořádán u zámka Karla Hrona

v sobotu 28. února o 8. hod. več.
rybářský večírek

*s pozvanými hosty. Vezmi to na vědomí jako člen družstva, ro-
čitáme s tvou účastí a zároveň s
tím, že pozveš své známé.*

*Potřebný počet pozvánek
vyrveš si u člana p. V.
Kvítka aneb u zednáře p.
Bohumila Faye.*

*Rybářské družstvo
ve Staňkově.*

Jídelní lístek

Rybi polévka Kč 1,-
Kapar smažený s bramborovým salátem 5,-
Kapar smažený s chlebem 4,50

Kap v rosolu s chlebem 4,-
Rybi párek s chlebem 2,-
Černá káva 1,-
Bílá 1,50
Jablkový závir 1,-
Čaj s konákem 1,50

Vyšší společenskou úroveň měly rybářské plesy. Poprvé se konal v roce 1956 a až na výjimky byl pořádán každoročně. Ve staňkovské plesové sezoně byl jedním z nejnavštěvovanějších. Podle dochovaného plakátu probíhaly dokonce v jednom termínu 14. února 1959 plesy dva, a to v sokolovně s hudbou kapelníka Skály a v Lidovém domě s kapelou Karla Fictuma.

Plesy bývaly výdělečné, jak o tom svědčí i vyúčtování z roku 1962:

Příjmy – 4 065,50 Kčs:

Vstupné	2 455
Vstupné balkon	320
Dodatečné vstupné	40
Za prodané čepice	249,50
Tombola	1000

Vydání – 2 618,86 Kčs:

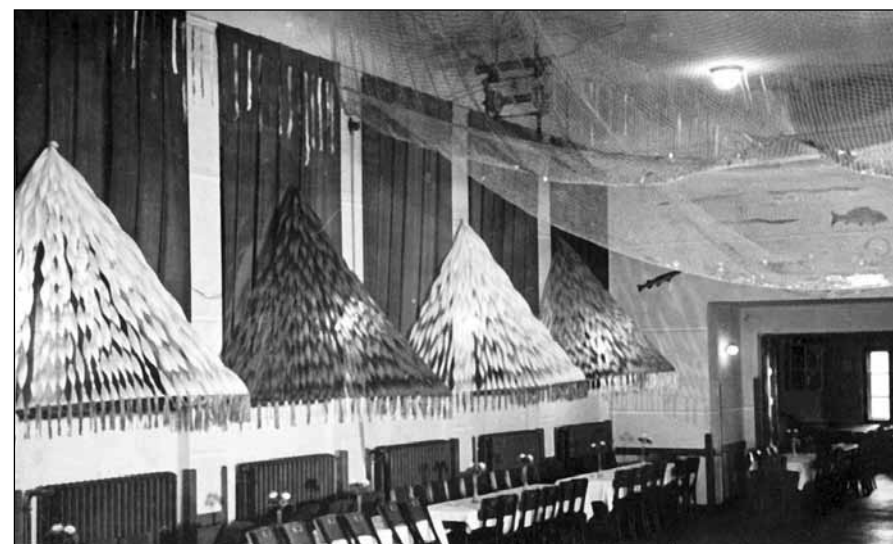
Nákup čepic	240,25
Hudba	1 240
Úklid sálu	180
Daň z úklidu sálu	20
Večeře hudebníkům	125,40
Salám a víno do tomboly	79,20
Pivo hudebníkům	66,46
Maska pro figuru rybáře	5
Poplatek za sál	350
Autorské poplatky	96,95
Květiny pro dekoraci	80
Tancolín	10,80
Vstupenky	4,80
Daň z tomboly	60

Čistý výnos z plesu: 1 445,65 Kčs

Tombola ve srovnání s posledními lety byla v té době velmi skromná: 1. cena salám, 2. cena lahev vína, 3. – 12. cena kapr.

Po obnovení soukromého sektoru v porevolučních letech bývaly plesy bohatě sponzorovány, a to se odrazilo i na hodnotě výher.

Vyzdobený sál na rybářský ples.

V posledních letech bývají tomboly dvě, los na jednu obdrží návštěvník se vstupenkou a o výhře se doví hned u stolu z výherní listiny, druhá je sponzorská. V ní může vylosovaný vyhrát i zlatý šperk nebo hodinky, sedací soupravu a jiné hodnotné ceny. Přesto je návštěvnost plesů rok od roku nižší.

Bohatou tombolu se zásluhou sponzorů podařilo sestavit na jubilejním 30. rybářském plesu, který se uskutečnil 19. února 2005. Překvapivě vysoký počet návštěvníků plesu, prodalo se 302 vstupenek, ocenil ohnivou barmanskou show.

Velmi oblíbené byly i zájezdy, které rybáři pořádali většinou k vyhlášeným vodním dílům, ryb-

Zájezd na Konopiště 18. července 1989 (nahore) a na parkovišti Špejchar (dole).

níkům a přehradám a navštívili zároveň kulturní a přírodní památky v okolí. Velkou zásluhu na organizaci zájezdů i jiných kulturních akcí měl dlouholetý člen organizace Vladimír Konečný ve funkci kulturního referenta. Zájezdy bývaly většinou dvoudenní a účastnili se jich také rodinní příslušníci členů. Navštívili např. přehradu Lipno, Český Krumlov, České Budějovice, Beroun, Lány, Křivoklát, Koněpruské jeskyně, přehradu Orlik i tamější zámek, Šumavu (Vimperk, Kvilda, Srní, Železná Ruda), přehradu Jesenice, rybářskou školu ve Vodňanech, Jindřichův Hradec a řadu dalších míst v Čechách i na Moravě. Od roku 1990 po otevření hranice jezdili i do sousedního Německa. O dobrou náladu se na zájezdech postarala kapela Šimkovanka nebo jiné hudební seskupení. Účastníci zájezdu si našli vždycky prostor i pro improvizovaný večírek s dobrým jídlem, pitím a tancem.

Rybářské závody

K činnosti organizace neodmyslitelně patří i rybářské závody. Jak už je zmiňováno dříve, pravděpodobně jedny z prvních rybářských závodů bylo „chytání na proudech mezi Vránovem a Křenov“ ve 30.

letech. V pozdějších letech, zejména poválečných, byly závody pořádány na Radbuze nebo v některém z rybníků. V období budování rybníků to byla odměna pro ty, kteří se brigádnickou prací podíleli na výstavbě těchto vodních děl. Pravidelně byli zváni hosté i ze sousedních a spřátelených MO, byl však pro ně vyhrazen omezený počet míst.

Podmínky pro účastníky rybářských závodů v roce 1966, kterých se mohli zúčastnit všichni staňkovští členové a v omezeném počtu pozvaní hosté z blízkých místních organizací, a průběh závodů byl následující:

Sraz účastníků byl stanoven na 5.30 ráno, následovalo uvítání závodníků a vylosování míst. Závody začaly v 6.00 hodin a končily ve 12.00. Po dobu závodů si účastníci dvakrát změnili místa, a to v 8.00 a v 10.00 hodin. Začátek závodů, změna míst a konec závodů byl ohlášen výstřelem.

Účastníci museli mít přihlášku a složit vklad 10 Kčs. Dovoleno bylo vnaidlo rostlinného původu (těsto, brambor) a pouze 1 prut s jedním vlascem. Zakazovalo se vnaidlení před závodem. Ulovenou rybu musel účastník odnést na stanoviště k měření. Za každý centimetr získal závodník jeden bod. Po změření byly ryby vráceny do rybníka. Úlovek musel závodník zdolat sám bez pomoci. Pro prvních pět byly připraveny hodnotné ceny, vesměs rybářské potřeby, dalších deset závodníků obdrželo kapra.

V posledních letech se konají rybářské závody ve dvou termínech, a to na jaře, obvykle v květnu, a na podzim.

K informaci veřejnosti o své činnosti byla místní organizaci přidělena jedna z informačních skříněk na náměstí. V ní byly prezentovány důležité události ze života organizace, ale vyžadovaly se také politické aktuality. Pro všechny členy tu byla důležitá upozornění na termíny brigád, vydávání povolenek atd.

V osmdesátých letech byla skříňka rybářů hodnocena jako nejlepší po obsahové i výtvarné stránce, měsíčně ji obměňoval staňkovský rybář a amatérský výtvarník Ladislav Zídek s Josefem Mestlem.

Z rybářských závodů.

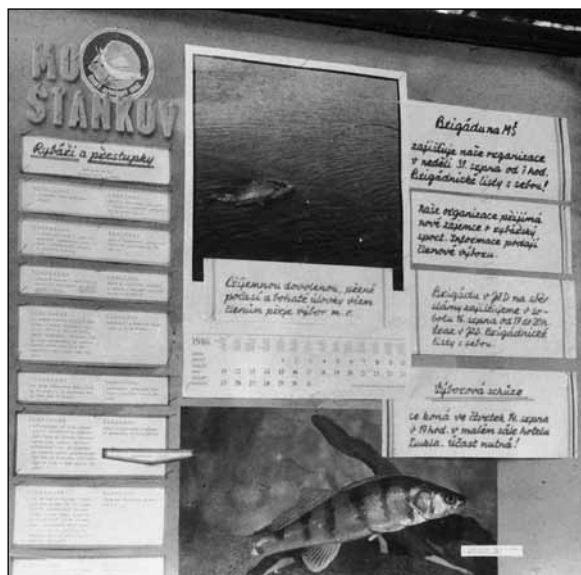

Předsednictvo ústředního výboru svazu si vyžádalo fotodokumentaci skříňky, aby ji mohlo ukázat jako vzornou propagaci místních rybářských organizací na celostátní výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích.

Svou činnost prezentovali členové místní organizace také v okresních a krajských novinách.

V současnosti je vývěsní informační skříňka s potřebnými informacemi umístěna na budově prodejny se smíšeným zbožím pana Geikla na Americké ulici.

S rozvojem počítačové techniky přizpůsobili také rybáři komunikaci moderním technologiím. Od února 2007 začali používat e-mailovou adresu organizace. Územní svaz přešel v roce 2010 na informační systém LIPAN, který nahradil veškerou klasickou korespondenci zasílanou poštou. Tento systém se přes počáteční problémy stále zdokonaluje a v současnosti je již plně funkční. Rovněž jsou územním svazem dokonaleji zpracovány povolenky, ze kterých se vychází při sestavování podrobných přehledů. Tyto údaje dříve shromažďoval a sestavoval hospodář každé organizace.

Informace ve vývěsní skříňce v 80. letech.

Jubilejní rok 2012

Jubilejní rok stého výročí existence organizovaného rybářského sportu ve Staňkově byl jako v předcházejících letech naplněn běžnou hospodářskou činností, jak si to vyžadovala péče o ryby, rybníky a vodní toky, ale proběhly i akce zaměřené k tomuto významnému výročí.

Stoletá staňkovská organizace obhospodařuje mimopstruhový revír Radbuza 5 o výměře 16 ha a revír místního významu, který představuje vodní nádrž Čermná o rozloze 1,17 ha. Chovají se násadové ryby na rybnících Víšek I a Víšek II (4,5 ha) a ve strachotínské rybniční soustavě (2,2 ha). Krátkodobě se využívá sádka na Malém mlýně.

V jubilejním roce bylo do řeky vysazeno:

Kapr (K2, K3)	3 070 ks	3 080 kg
Bílá ryba	1 300 ks	125 kg
Lín	525 ks	64 kg
Štika	120 ks	60 kg

Do revíru místního významu Čermná se dodalo:

Kapr (K3)	500 ks	1 031 kg
Amur	50 ks	155 kg

Na řece bylo uloveno 1 127 kusů kapra (1 726 kg), 27 kusů cejna (26 kg), 27 kusů jelce tlouště (17,7 kg). Na čermenském rybníku se ulovilo 463 kaprů o váze 896 kg, 21 cejnů (5,3 kg) a 79 amurů o celkové váze 251 kg. Celkový přehled o úlovcích je uveden v příloze.

Oslava 100 let staňkovského spolku v srpnu 2012 u Malého mlýna.

Předseda místní organizace Václav Velenovský.

Členská základna dosáhla v tomto roce k 31. prosinci 223 členů včetně žáků a mladistvých. Organizaci předsedal Václav Velenovský a další funkce v jedenáctičlenném výboru zastávali Mgr. Alexandr Horák (místopředseda), Luděk Straka (jednatel), Václav Brožovský (řiční hospodář), Jiří Geikl (rybníční hospodář), Milan Brožovský (kulturní referent), Ing. Konstantin Schejbal (pokladník), Ota Hrdina (statistik), Vladimír Wagner (referent čistoty vod), Miroslav Leitl (práce s mládeží) a Václav Wegschmied (zapisovatel). Výbor se sešel na 11 schůzích a zúčastňovali se jich i členové dozorčí komise. Na dodržování rybářského řádu dohlíželo šest členů rybářské stráže, z nichž jeden člen má působnost v celém územním svazu.

Také v tomto roce byla řada činností zajišťována brigádami. Celkem členové odpracovali 1 346 hodin, z toho nejvíce při výloveh (618 hodin) a na rybářských zařízeních (480). V objektu Malého mlýna bylo vybudováno nové sociální zařízení a proběhly i další opravy, na nichž členové pracovali 90 hodin. Téměř stejný počet hodin si vyžádala příprava a zajištění kulturních akcí (95 hodin), 18 hodin bylo věnováno školení mládeže a ostatní činnosti zabraly 45 hodin. Absolutně nejvíce hodin odpracoval Jiří Geikl, a to 168. Následují František Štenberger (92 hodin) a Petr Nohejl (72 hodin).

Stému výročí založení organizace byla během roku věnována celá řada kulturních a společenských akcí. První v řadě byl tradiční, už 37. ples s patřičnou výzdobou a vydařeným programem. Ples byl zahájen předtančením country tanců v provedení tanečního kroužku žáků staňkovské základní školy. Průběh plesu zpestřily ukázkou společenských tanců dva páry z plzeňské taneční skupiny Gregoriades. O bohatou tombolu se zasloužili sponzoři. Všichni přítomní ocenili k tanci a poslechu hrající skupinu Pepeto z Roudnice nad Labem.

Slavnostní byla také březnová výroční členská schůze, na níž byli oceněni zasloužilí členové. Bylo jich zhruba dvacet, nejvyšší svazová „medaile za mimořádné zásluhy o rozvoj ČRS“ byla udělena Karlu Hanzlíkovi za mnoholetou činnost pro staňkovskou organizaci.

V měsíci květnu proběhly veřejné rybářské závody na rybníku Víšek I s hodnotnými cenami pro vítěze. Pořadatelé byli zklamáni poměrně malým zájmem o tuto akci.

Hlavní oslava stoletých narozenin rybářské organizace proběhla 25. srpna 2012 u nově zrekonstruovaného objektu Malého mlýna. Stoletou historii spolku připomněl ve svém projevu předseda místní organizace Václav Velenovský. Pro členy, sponzory, hosty a příznivce rybářského sportu bylo připravené pohoštění, zábavu zajistil Milan Khas na klávesy a zpěvačka Adriana, a nemohla chybět ani tombola. Zdařilou akci za velmi pěkného počasí navštívilo 220 osob, z toho bylo 74 členů.

Ke 100. výročí organizace byly vytvořeny webové stránky rybářů, které byly spuštěny v září 2012.

Poslední akcí roku 2012 byl předvánoční prodej kaprů z nadprodukce a posezení rybníčního odboru na Malém mlýně.

Do dalšího století vstupuje Český svaz rybářů, místní organizace Staňkov s početně silnou členskou základnou, solidním hospodářským zázemím a nepochybně s odhodláním pokračovat v těch nejlepších tradicích svého spolku.

Předsedové rybářského spolku

1912–1942	MUDr. Jiří Jírovec
1942–1951	Josef Koller
1952–1955	Jan Straka
1956–1958	František Leitl
1959–1960	Jan Štengl
1961–1962	Josef Klír
1963–1968	Jaroslav Hypijs
1969–1985	Josef Píš
1985–1986	Jaroslav Kraus
1986–2010	MVDr. Jaroslav Přibyslavský
2010	Václav Velenovský

Seznam členů Rybářského spolku pro Staňkov a okolí v roce 1927

František Brož, Staňkov	Karel Liška, Staňkov
Václav Cenefels, Staňkov	František Mašek, Staňkov
František Čáslavský, Staňkov	Václav Nový st., Staňkov
Bohumil Fay, Holýšov	Václav Nový ml., Staňkov
František Frühauf, Staňkov	Josef Pavlík, Staňkov
Josef Guldan, Staňkov	Václav Reidl, Staňkov
Matěj Hejcl, Staňkov	František Rykl, Holýšov
Josef Heller, Staňkov	Karel Sládek, Staňkov
Jiří Heller, Staňkov	Antonín Říha, Staňkov
Jan Huber, Staňkov	František Šindelář, Staňkov
Ludvík Ircing, Staňkov	Karel Šindelář, Staňkov
MUDr. Jiří Jírovec, Staňkov	Michal Špringer, Staňkov
František Junek, Staňkov	Antonín Tobrman, Staňkov
Josef Köhler, Staňkov	Jiří Volena, Staňkov
Bedřich Kopecký, Staňkov	Václav Žák, Staňkov
Josef Kraus, Staňkov	Jan Kölbl, Staňkov
František Kupka, Staňkov	Václav Peer, Staňkov
Josef Liebl, Staňkov	Ing. Jaqes Bělitzký, Holýšov

Jmenovitý seznam členů v roce 100. výročí založení spolku

Vladimír Adamovič, Plzeň
Josef Andrlé, Staňkov
Jiří Bárta, Křenovy
Václav Basl, Staňkov
Pavel Bauer, Staňkov
Antonín Bek, Staňkov
Jiří Bek, Staňkov
Petr Bek, Staňkov
Pavel Beneš, Staňkov
Václav Bezvoda, Krchleby
Miroslav Bohman, Staňkov
Josef Borník, Osvračín
Pavel Braun, Staňkov
Milan Brožovský, Staňkov
Václav Brožovský, Staňkov
Miroslav Bufka, Staňkov
Jan Čech, Osvračín
Miloš Čeman, Vránov
Jiří Černý, Krchleby
Jindra Česák, Staňkov
Roman Denk, Staňkov
Miloš Doležal, Krchleby
Jaroslav Dostálek, Vránov
Josef Duchoň, Čermná
Miroslav Duchoň, Koloveč
Pavel Duchoň, Staňkov
Libor Dvořák, Plzeň
Jiří Egr, Staňkov
Jan Fait, Krchleby
Jiří Falout, Staňkov
Václav Falout, Kvíčovice
Karel Fictum, Staňkov
Luděk Fišer, Staňkov
Miroslav Franta ml., Staňkov
Miroslav Franta st., Staňkov
Marek Gabriel, Staňkov
Jiří Geikl, Staňkov
Pavel Götz, Horšovský Týn
Zdeněk Gruber, Vránov
Karel Hanzlík, Staňkov
Josef Harmáček, Staňkov
Luboš Harmáček, Chodov u K. Varů
Roman Harmáček, Karlovy Vary
Jan Hrubý, Staňkov
Jan Herega, Staňkov
Jan Herian, Vránov
Jaroslav Herian, Staňkov
Luděk Hika ml., Holýšov
Luděk Hika st., Holýšov
Jiří Hilpert, Staňkov
Milan Hilpert, Staňkov
Miloš Holeček, Staňkov
Filip Holomoj, Čermná
Alexandr Horák, Staňkov
Jiří Horák, Holýšov
Martin Horák, Staňkov
Miroslav Hošek, Blížejev
Martin Hözl, Křenovy
Jindřich Hrach, Staňkov
Petr Hrbáček, Osvračín
Josef Hrdina, Hlohovčice
Ota Hrdina, Staňkov
Pavel Hrdina, Chotiměř
Josef Hron, Staňkov
Petr Hron, Staňkov
Antonín Hudec, Staňkov

Josef Hůla, Krchleby
Petr Chmelíř, Osvračín
Václav Chvátal, Staňkov
Karel Jakl, Osvračín
Luboš Jakl, Osvračín
Antonín Janka, Staňkov
Vilém Janouškovec, Staňkov
Josef Jedlička, Staňkov
Petr Jedlička, Staňkov
Miroslav Ježek, Staňkov
Jan Jílek, Staňkov
Václav Kalčík, Staňkov
Bohumil Kasl, Staňkov
Michal Kasl, Krchleby
Jan Kastl ml., Staňkov
Jan Kastl st., Staňkov
Miroslav Keřt, Osvračín
Josef Klír, Staňkov
Jan Klukan, Staňkov
Radek Klukan, Staňkov
František Kohout, Staňkov
Jan Kohout, Staňkov
Jiří Kohout, Hlohová
Tomáš Kohout, Hlohovčice
Václav Kohout, Staňkov
Vladimír Konečný, Staňkov
Milan Kozák, Staňkov
Jan Král, Křenovy
Jaroslav Kraus, Staňkov
Josef Kraus, Staňkov
Václav Krejsa, Staňkov
Libor Kreysa, Horní Kamenice
Václav Křištof, Hlohovčice
Luboš Kruml, Kanice
František Kubát, Staňkov
Petr Kučera, Staňkov

Josef Kufner, Staňkov
Tomáš Kufner, Staňkov
Karel Kuneš, Vránov
Marek Lán, Vránov
Miroslav Leitl, Hlohová
Ivana Leitlová, Hlohová
Jan Ludvíkovský, Koloveč
Josef Mandlík, Osvračín
Zdeněk Marek, Puclice
Miloslav Mařík, Praha
Jindřich Matulka, Staňkov
Pavel Medek, Staňkov
Jaroslav Melník, Staňkov
Martin Melník, Klatovy
Michal Mikulka, Staňkov
Jiří Moldan, Staňkov
Miroslav Morkes, Staňkov
Radek Morkes, Staňkov
Jana Müllerová, Staňkov
František Naser, Staňkov
Václav Němec, Chotiměř
Milan Niedermaier, Osvračín
Milan Niedermaier, Osvračín
Petr Nohejl, Staňkov
Jaroslav Nový, Koloveč
Václav Nový, Staňkov
Václav Nový, Čermná
Jiří Nushart, Staňkov
František Paul, Staňkov
Josef Pavlík, Staňkov
Josef Pavlík, Staňkov
Rudolf Pavlík, Ohučov
Václav Pejsar, Křenovy
Miroslav Pezl, Osvračín
Václav Pezl, Osvračín
Pavel Pittr, Staňkov

Zdeněk Pivovarník, Staňkov
Tomáš Pivovarník, Staňkov
Petr Podroužek, Staňkov
Jan Poslední, Hlohová
Josef Poslední, Staňkov
Petr Poslední, Holýšov
Jaroslav Přibyslavský, Staňkov
Jan Rittich, Puclice
František Rojt, Staňkov
Patrik Roth, Krchleby
Michal Sellnar, Staňkov
Vladimír Sellnar, Staňkov
Konstantin Schejbal, Staňkov
Petr Schejbal, Staňkov
Václav Schuh, Staňkov
Antonín Schvarz, Plzeň
Jiří Skružný, Krchleby
Josef Soldán, Staňkov
Jiří Soupír ml., Staňkov
Jiří Soupír st., Staňkov
Luděk Straka, Staňkov
Štefan Súkeník, Hlohová
Zdeněk Sušický, Staňkov
Pavel Šagát, Holýšov
Jaroslav Šindelář, Staňkov
Václav Šlaich, Osvračín
Pavel Šnajdauf, Osvračín
Václav Špringer, Staňkov
Josef Štemberger, Čechovice
Ondřej Štengl, Staňkov
František Šternberger, Staňkov
Václav Štýs, Hlohová
Oldřich Tachovský, Staňkov

Pavel Tachovský, Staňkov
Michal Tanko ml., Staňkov
Michal Tanko st., Staňkov
Karel Tichý, Horní Kamenice
Josef Tolar, Staňkov
Jakub Vacík, Čermná
Josef Vágner, Krchleby
Libor Váchal, Křenovy
Václav Valečka ml., Staňkov
Václav Valečka st., Staňkov
Václav Velát, Vránov
Václav Velenovský, Staňkov
Josef Vlček, Malý Malahov
Miroslav Volf, Staňkov
Lukáš Wagner, Holýšov
Michal Wagner, Staňkov
Vladimír Wagner, Staňkov
Václav Wegschmied, Staňkov
Vladislav Weifurt, Staňkov
Alois Wendl, Osvračín
Luboš Wendl, Osvračín
Václav Woch, Staňkov
Josef Zahradník, Dobřany
Pavel Zámostný, Staňkov
Václav Zámostný, Holýšov
Josef Zdvořák, Staňkov
Karel Zimmermann, Staňkov
Jaroslav Zítko, Staňkov
Vladimír Zítko, Staňkov
Josef Žáček, Staňkov
Ladislav Žáček, Staňkov
Vlastimil Žáček, Staňkov
František Žižka, Hlohová

Prameny a literatura

Prameny

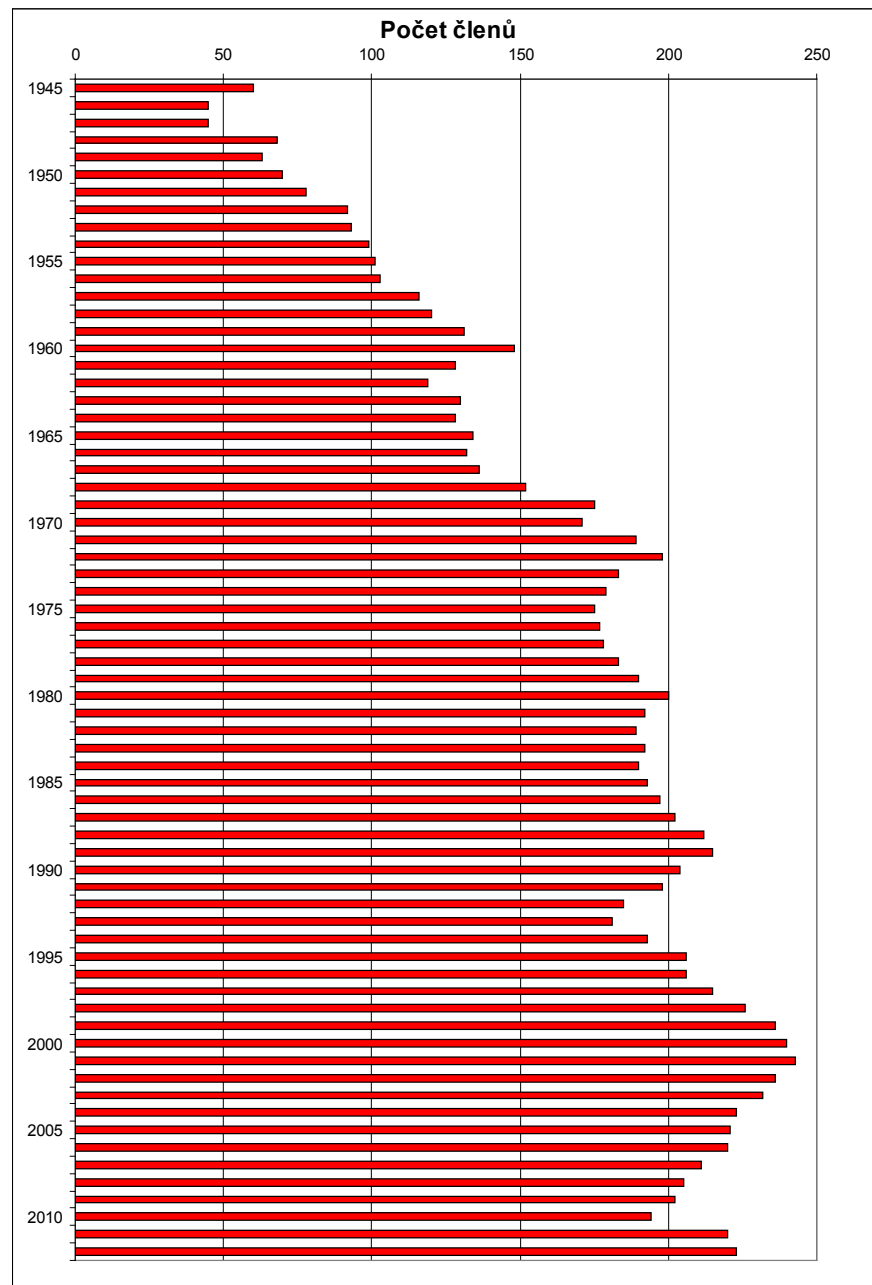
Archiv ČRS, místní organizace Staňkov
SOKA Domažlice, fond Archiv města Staňkov
SOKA Domažlice, fond Okresní úřad Horšovský Týn

Literatura

Andreska, Jiří: Rybářství a jeho tradice, Praha 1987
Die Radbusa und ihre Nebenläufe mit besonderer Berücksichtigung der Fischerei-Verhältnisse, Praha 1903
Krupauer, Vladimír: Zastavení na břehu, České Budějovice 1988
Kümpel Staňkovský, Bohuslav: Staňkovsko, Staňkov 1940
Rybářství v Plzeňském kraji, Plzeň 2012
Staňkovsko, týdeník 1925 – 1941
Štengl, Jan: 60 let místní organizace Českého rybářského svazu ve Staňkově
Vývoj rybářství, Zemědělské muzeum Ohrada Hluboká nad Vltavou, Průvodce expozicí, Praha 1977

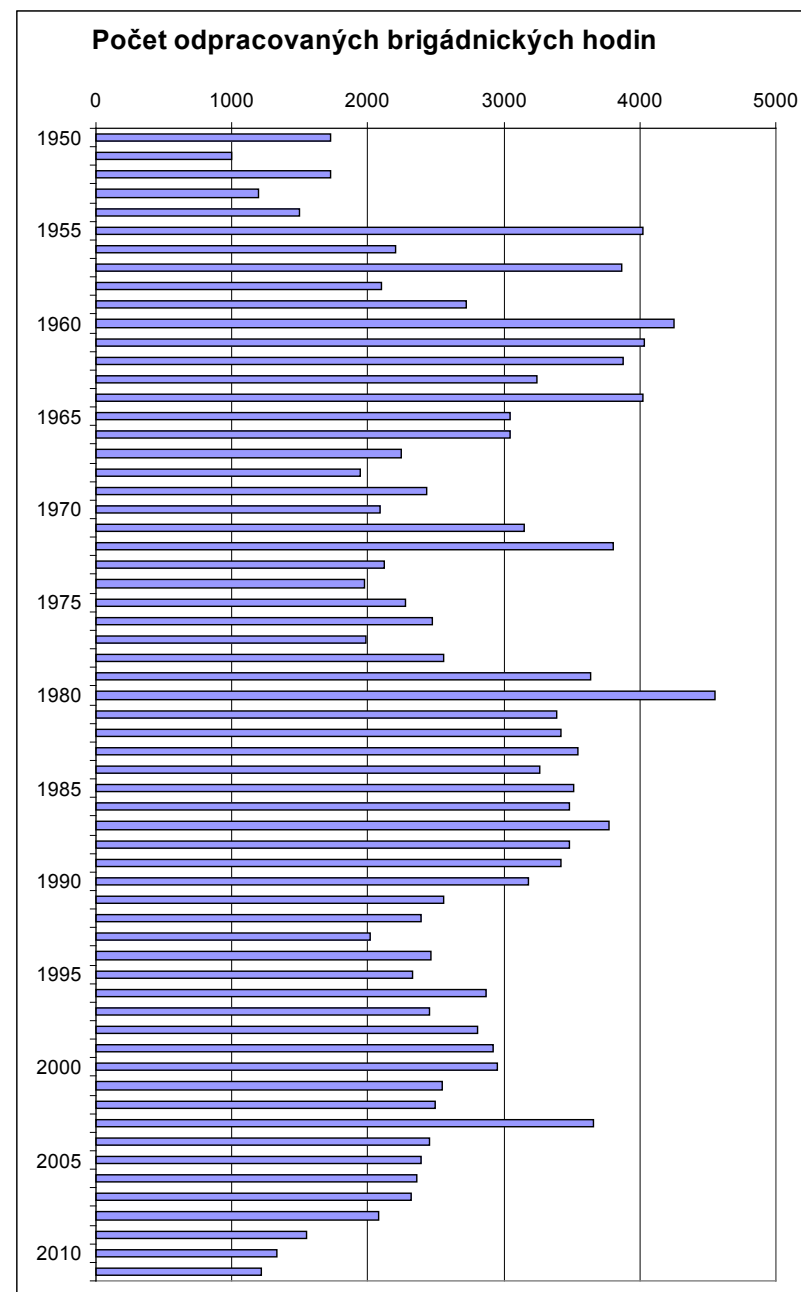
Počet členů ve staňkovské organizaci od roku 1945

1945	60	1968	152	1991	198
1946	45	1969	175	1992	185
1947	45	1970	171	1993	181
1948	68	1971	189	1994	193
1949	63	1972	198	1995	206
1950	70	1973	183	1996	206
1951	78	1974	179	1997	215
1952	92	1975	175	1998	226
1953	93	1976	177	1999	236
1954	99	1977	178	2000	240
1955	101	1978	183	2001	243
1956	103	1979	190	2002	236
1957	116	1980	200	2003	232
1958	120	1981	192	2004	223
1959	131	1982	189	2005	221
1960	148	1983	192	2006	220
1961	128	1984	190	2007	211
1962	119	1985	193	2008	205
1963	130	1986	197	2009	202
1964	128	1987	202	2010	194
1965	134	1988	212	2011	220
1966	132	1989	215	2012	223
1967	136	1990	204		

Odpracované brigádnické hodiny od roku 1950

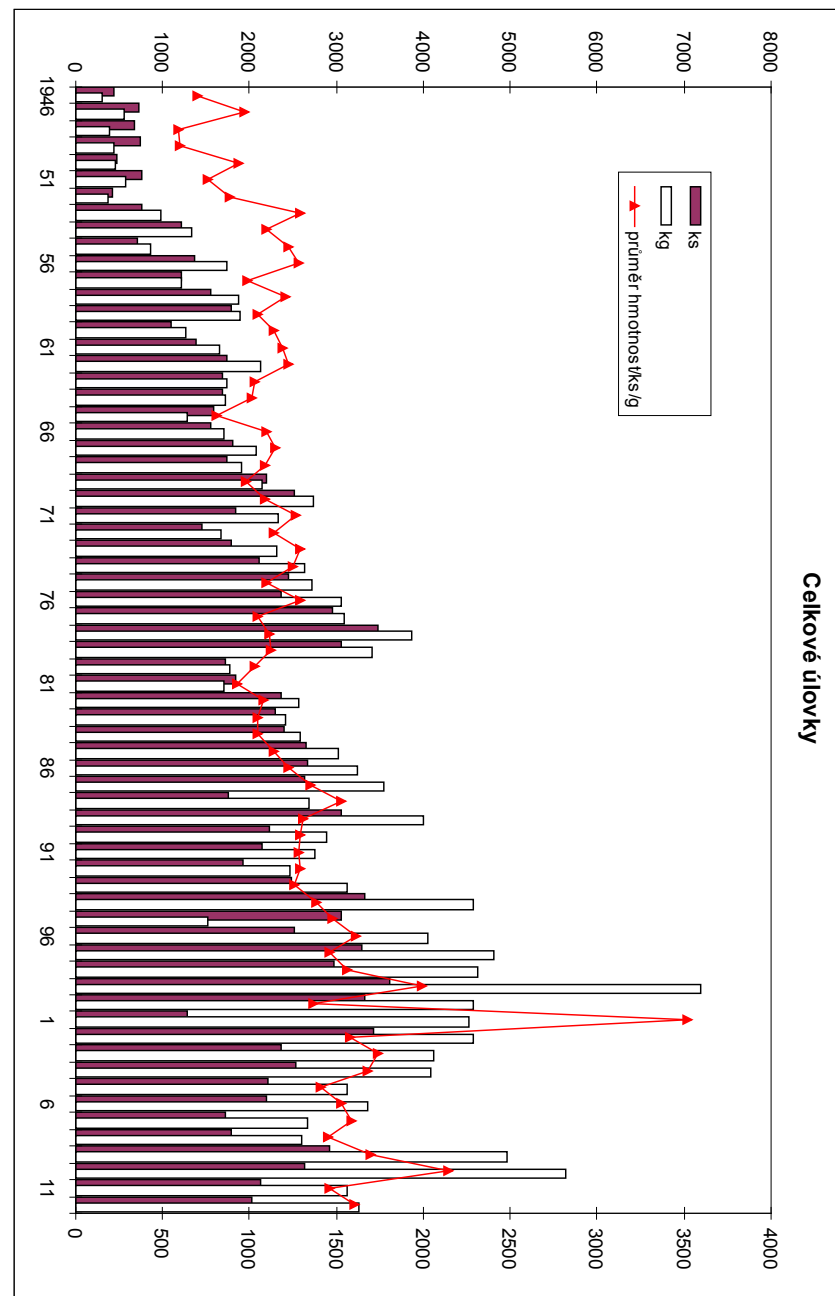
1950	1730	1971	3146	1992	2390
1951	1000	1972	3808	1993	2014
1952	1727	1973	2125	1994	2467
1953	1191	1974	1972	1995	2331
1954	1500	1975	2274	1996	2874
1955	4026	1976	2478	1997	2450
1956	2200	1977	1986	1998	2805
1957	3867	1978	2553	1999	2917
1958	2100	1979	3641	2000	2952
1959	2719	1980	4555	2001	2543
1960	4255	1981	3393	2002	2490
1961	4032	1982	3420	2003	3660
1962	3881	1983	3541	2004	2450
1963	3245	1984	3260	2005	2390
1964	4026	1985	3512	2006	2360
1965	3044	1986	3479	2007	2313
1966	3049	1987	3770	2008	2078
1967	2249	1988	3485	2009	1550
1968	1941	1989	3423	2010	1326
1969	2436	1990	3181	2011	1215
1970	2088	1991	2555		

Úlovky od roku 1946

1946	436	305	700	1980	1724	1776	1030
1947	719	553	970	1981	1840	1710	930
1948	671	396	590	1982	2358	2558	1080
1949	739	442	600	1983	2289	2413	1050
1950	478	448	940	1984	2396	2581	1050
1951	756	575	760	1985	2651	3024	1140
1952	418	373	890	1986	2662	3244	1220
1953	757	973	1290	1987	2629	3552	1350
1954	1221	1338	1100	1988	1756	2685	1530
1955	709	866	1220	1989	3058	3997	1310
1956	1359	1741	1280	1990	2233	2884	1290
1957	1220	1214	990	1991	2137	2746	1280
1958	1558	1881	1210	1992	1917	2465	1290
1959	1796	1882	1050	1993	2479	3123	1260
1960	1105	1261	1140	1994	3323	4577	1380
1961	1385	1650	1190	1995	3049	1525	1480
1962	1735	2125	1220	1996	2515	4057	1610
1963	1682	1739	1030	1997	3295	4804	1460
1964	1691	1715	1010	1998	2964	4631	1560
1965	1590	1287	810	1999	3612	7185	1990
1966	1554	1708	1100	2000	3321	4570	1370
1967	1809	2078	1150	2001	1287	4531	3520
1968	1736	1900	1090	2002	3427	4577	1580
1969	2187	2147	980	2003	2368	4120	1740
1970	2509	2729	1090	2004	2536	4086	1680
1971	1833	2330	1270	2005	2213	3126	1410
1972	1459	1668	1140	2006	2190	3357	1530
1973	1790	2307	1290	2007	1719	2659	1590
1974	2102	2631	1250	2008	1795	2606	1450
1975	2455	2709	1100	2009	2921	4967	1700
1976	2367	3061	1290	2010	2634	5635	2140
1977	2947	3089	1050	2011	2132	3116	1462
1978	3484	3873	1110	2012	2032	3257	1603
1979	3061	3417	1120				

Za letopočtem je vždy uveden nejprve počet úlovků v kusech, dále úlovky v kg a ve třetím sloupci je roční průměrná hmotnost ks/g.

100 let
rybářského spolku
ve Staňkově

V roce 2013 vydal ČRS MO Staňkov
Autorka textu: Věra Steinbachová
Fotografie: Milan Brožovský, Karel Hanzlík, Josef Steinbach
a archiv ČRS MO Staňkov

Vytiskla tiskárna Powerprint, s. r. o.